

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 24 (586) KAINA 15 ct.

MONTREAL, 1958 m. BIRŽELIO-JNE 11 d.

PRICE 15 ct. XVIII METAI

BIRŽELIO TREMIMŲ MINĖJIMAS VISAI KANADAI,

Ivykis šeštadienį, birželio 14 d. iš Windsor CBE radio stoties. Paminejimas bus pertransliuojamas per visas Kanados „Canadian Broadcasting“ radio stotis ir taip pat apie 50 mažesniųjų radio stočių. Windsor ir Detroito programa bus girdima 4 val. p. p. (5 val. Eastern Day light) iš stoties CBE, banga 1550; Toronto 5 val. p. p. iš stoties CBL, banga 740; Montrealyje 5 val. p. p. iš stoties CBM, banga 940; Ottawoje 5 val. p. p. iš stoties CBO, banga 510; Halifaxe 6 val. p. p. iš stoties CBH, banga 1330; Winnipeg: iš stoties CBW, banga 990 4 v. p. p.; Vancouver 2 val. p. p. iš stoties CBU, banga 690; Sudbury CKSO, banga 790; Fort William CKPR, banga 580 irt. t.

Prie anglų kalboje paruoštopranešimo bus duota lietuviškos, latviškos ir estiškos muzikos ir dainų. Programą paruošė „Traditional Echo“ radio pusvalandžio vedėjas Mr. J. Jean nette, talkininkaujant tautinių grupių atstovams, Mr. Ilmar Heinaru — estų, Dr. Sigurdas Rudzitis — latvių ir Petras Januška — lietuvių.

Prašoma pasiklausyti, o kadangi radio stotis programą duoda nemokamai, tai padėkai verta parašyti trumpą padėkos laiškučių adresu: CBE Radio Station, Security Bldg., Windsor, Ont.

Kor.

ševikai lietuvių nepaliksią Lietuvoje, bet tris lietuvių milijonus išbarstysią po visą Rusiją ir taip pabaigs lietuvių tautą išnaikinti. Dabar matome, kad rusai savo planus vykdo, nes rusų „Pravda“ rašo, kad iš Lietuvos išvežami kolūkiečiai apgyvendinti į Kazachstaną. Tuo tarpu iš Rusijos vis daugiau rusų atgabenama į Lietuvą, — tokiu būdu Lietuvoje lietuvių skaičius mažėja ir mažėja. Tą rodo ir rusų statistikos duomenys. Tai yra pats baisiausias okupacijos darbas. Todėl ši šeštadienį, minėdami baisiųjų deportacijų dieną,

KELKIME PROTESTUS PRIEŠ LIETUVIŲ TAUTOS NAIKINIMĄ

Lietuvos vardas iš tarptautinių rengimų, kaip Briuselio paroda, jau išbrauktas. Maskva Lietuvos vardo ten neleidžia skelbti. Briuselio parodoje Lietuva išsklaidyta po Rusiją. Taip dabar rusai daro ir su lietuvių tauta — išblaško ją po plačiąją „nedalomąją Rusiją“...

RINKIMINIS AKTUALI JAS DAUGELYJE VALSTYBIŲ.

Rinkimai įvyko Italijoje, Japonijoje, Graikijoje, Švedijoje, Belgijoje. Domėjimais jais nusitębė įvykiai Prancūzijoje. Tiesa, jie nieko ypatinga ir nedavė. Jie beveik visur išlaikė senas pozicijas. — Vokietijos socialdemokratų suvažiavimas Stutgarte pasiskaidė už solidarumą su rusų pavergtomis tautomis. Austrijos socialdemokratai taip pat reikalauja pavergtiems apsisprendimo teisės.

DINAMISKASIS BOLŠEVIZMAS SIEKIA EFEKTINGESNIŲ LAIMĖJIMŲ IR SUDARYTI NAUJUS PRASIVERŽIMUS,

kaip savo metu buvo padarę Graikijoje, Korejoje ir Indokinijoje. Nesant dabar tokių sąlygų, Maskva virškina tai, kas pasigrobta ir, be to, Chruščiovas bando priversti paklusti savo valiai Jugoslaviją ir padėti Indonezijoje tvirtinai išsigalėti piktajai kolonai. Bet, iš kitos pusės, ši Chruščiovo politika turi ir antrąjį medalio pusę — sukelia nepasitenkinimą „neuralistų“ tarpe, kaip Indijos Nehru.

LIETUVOS OKUPANTAS TOLIAU VYKDO LIETUVIŲ NAIKINIMĄ.

Rusai, okupuodami Lietuvą, pareiškė, kad jie nepadarysia to klaidos, kurią padarė cariniai laikų Rusijos imperija: bol

MAŠINŲ FONDO VAJUS

„N. L.“ Mašinų Fondo vajus tęsiasi. Dideliu dėkingumu minime sekančius vajaus dalyvius ir lietuviškosios spaudos židinio rėmėjus:

Advokatas J. Mileris, Montreal, P. Q. ... \$ 10.00

Jaunas, bet nepaprastai darbštus ir dėl sugebėjimų, darbštumo ir rūpestingumo patarnavimo visuomenei, labai greit kylančias ir progresuojančias advokatas, Juozas Mileris, jau gražiai ne tik įsikūręs, bet ir prasigyręs, plačiau įeina į lietuviškąjį gyvenimą, todėl ir N.

L. Mašinų Fondui paskyrė pirmąją duoklę — vieno šėro sumą.

Ona Meizienė, Hamilton, Ont. ... \$ 2.00
Mūsų miela skaitytoja p. O. Meizienė, susirūpinusi sau ir marčiai įsigyti tautinius pareiškimus, prašydama laiško pasiųsti dail. A. Tamošaitienei (R. R. 1, Kingston, Ont.), atsiuntė N. L. Mašinų Fondui auką.

Viesiems vajaus dalyviams nuoširdžiai dėkojame ir prašome atsilipti daugiau tautiečių. Spaudos Bendrovės „Nepriklausoma Lietuva“ Valdyba.

Naujienos iš pasaulio sostinės

V. SIDZIKAUSKAS APIE PAVERGŲJŲ EUROPOS TAUTŲ SESIJĄ.

Ir ši pavasari turėjome apsi Jungtinių Europos laikinoje sostinėje, Strasbūre, Pavergtųjų Europos Tautų Seimo sesiją.

Pirmas mūsų pasireiškimas Europoje buvo Paryžiuje Cirkle Interallie, suruoštas banketas, į kurį buvo pakviesti ir dalyvavo apie 20 žymių prancūzų politikų, rašytojų ir spaudos atstovų, jų tarpe du vyriausybės nariai. Prancūzų Akademijos narys Jules Romains, eilės parlamento narių.

Jules Romains kitą dieną atsiuntė mums laišką, kuriame jis, tarp kitko, rašo: „Sąžinė man išmėtinėja, kam aš neprašau jus vakar. Manė sulaukė gėdos jausmas. Taip, aš gėdinos, kad mes neturime nieko kito pateikti jums, Pavergtosios Tautos, kaip tik daugiau ar mažiau skambius žodžius. Mes vos drįstame reikalausti iš

Pasaulio lietuvių sostinėje

EDVARDAS ŠULAITIS
MIRĖ ANTANAS OLIS

Birželio 3 d. rytą Billings ligoninėje mirė adv. Antanas Olis, ilgą laiką buvęs Čikagos sanitarinio distrikto prezidentu ir Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininku. Velionis, kuriam šiemet būtų sukakę 60 metų amžiaus, buvo gimęs Čikagoje ir čia baigęs teises mokslus. 1921 metais pradėjo verslo advokato praktiką, lygiagrečiai aktyviai dalyvaudamas šio krašto politiniame gyvenime. 1946 m., kaip respublikonų partijos kandidatas, buvo išrinktas į sanitarinio distrikto patikėtinis, o 1950 m. pateko į atstovų kongresą distrikto prezidento postą, kuriame išbuvo iki pat mirties.

A. Olis savo sugebėjimais sanitarinio distrikto pozicijoje sušilaukė gero įvertinimo. 1955 m. šio distrikto atstikmus Amerikos civilinių inžinierių draugija priskyrė prie „septynių pasaulio stebuklų“. Jo vardas didžiojoje amerikiečių spaudoje buvo dažnai minimas.

Nors velionis Lietuvos nebuvo matęs, tačiau daug darbavo jos labui. Buvo didelis Lietuvos patriotas, konkrečių darbų atlikęs. Yra nemaža dirbęs Tautinėje Sąjungoje, Maigutyje, Balfe, Amerikos Lietuvių Taryboje ir kitose organizacijose. Jis yra dalyvavęs įvairiuose pasitarimuose su Amerikos augštesniais pareigūnais, kalbantis Lietuvos laisvinimo reikalais. A. Olis, kaip labiausiai Amerikos politikoje pasizymėjęs lietuvių balsas, amerikiečių tarpe visad buvo svarus ir daug ką lemiantis.

Velionis sirgo jau ilgesnį laiką, tačiau ligoninėje išbuvo tik dvi savaites prieš mirtį. Jis, nežiūrint gydytojų draudimo, dar

kandidavo į tas pačias pareigas perrinkimui. A. Olis nomiacija jau buvo patvirtinta pirmuose balsavimuose, įvykuose siuose balandžio 1 d., ir buvo pradėta kampanija, rengiantis dėl galutinių rinkimų lapkričio mėnesį. Tačiau velionis jų jau nesulaukė: jis nukeliavo poilsio po didelių darbų lietuvių ir visų žmonių gerovei.

Keistas sutapimas: A. Olis mirė tą pačią dieną, kada šimtai tūkstančių Čikagos gyventojų atsisveikino su kard. Samuelu St. Rich. Kaip Čikagos tikintieji liūdi dėl savo ganytojo kard. St. Rich mirties, taip lietuviai patiriotai gėdi netekę didelio lietuvių ir žmogaus — adv. Antano Olis. Jo mirtis yra nemažas smūgis Čikagos ir visos Amerikos lietuviams, nes netekta žmogaus, kurio vietą užimti šiandien niekas nebegali.

Velionis paliko žmoną Veroną, dukterį Jean Bartušką ir tris anūkus. Palaidotas penktą dieną, birželio mėn. 6 d.

Čikagos lietuvių studentai birželio 7 d. Lietuvių Auditorijoje turėjo tradicinį „Finis Semestri“ vakarą.

„Rigoletto“ operos pastatymas įvyko praėjusį šastadienį Jaunimo Namuose. Jis buvo duotas statinėje formoje.

Krikščionių demokratų konferencija buvo gegužės 30 — 31 d. d. Čikagoje. Naujoju pirmininku išrinktas dr. K. Šidlauskas.

„Naujienu“ pavasarinė gegužinė yra rengiama birželio 15 d. Bučo darže.

Cicero jaunimo šventė — išvažiavimas įvyktas birželio 15 d. saleziečių sodyboje prie Cedar Lake, Ind.

ĮVAIRIOS ŽINIOS IŠ OKUPOOTOS LIETUVOS (Iš Vilniaus radijo ir kitų šaltinių)

● Daugumas būtų naujai stato muose gyvenamuose namuose Lietuvoje yra labai mažos kvadraturės. Vilniaus radijas, pranešdamas apie gyvenamųjų namų statybas, atvaizdavo ir kai kuriuos trūkumus: Elektros laidai butuose praversti ne po tinklu, bet viršuje. Grindys sudėtos iš nedžiovinoto medžio parketo lentelių kurios vėliau džiūna ir gridyse atsiranda plyšiai.

● Kovo 20 d. Kapsuko (Mašiampolės) cukraus fabrikas riampė perdirbti cukrinius runkelius. Porą mėnesių mašinos buvo remontuojamos ir dabar prasidėjo naujas cukraus gamybos sezonas: gaminama iš cukrinių nendrių, importuotų iš Kubos.

● Mazeikių rajono Čapajevos vardo kolūkio plytinė jau trečiai metai neveikia, įrenginiai nyksta. Aiškinamasi, kad nėra darbo jėgų.

● Naminė degtinė dar daug kur varoma ir pardavinėjama.

● Pleno lydimio krosnis įrengta Baltijos laivų statykloje Klaipeidoje.

● Kauno žvejai vyko į Nemuno žemupį stintų gaudyti. Per 5 dienas įvykdė visą metinį planą, pranešė Vilniaus radijas gegužės 15 d.

● Neturį darbo tautiečiai patariamai užsiregistruoti NL redakcijoje, nes pasitaiko darbo pasiūly ir taip greit, kad neįmanoma paskelbti per laikraštį, bet jeigu norintieji gauti darbo reikalauja būti žinomi, jie būtų apie tai painformuoti telefonu.

Politinių įvykių savaitė

PRANCŪZIJOS VIDAUS IVYKIAI NUSTELBĖ VISUS KITUS ĮVYKIUS

Gen. de Gaulle (ištariama de Gol) į valdžią atėjo beveik klasišku diktatūrinio būdu ir rimtu momentu gavo įgaliojimus 6 mėnesius valdyti be oficialios kontrolės, tikslai su savo padėjėjais. Bet padėjėjus jis pasirinko tokiu būdu, kad visos srovės de Gaulle valdžioje turi savo lyderius, išskyrus komunistus. Tas rodo, kad de Gaulle be kontrolės nenori imtis atsakomybės.

PIRMASIS DE GAULLE ŽYGIS PADARYTAS LABAI RIMTAI.

Apsiraminus Paryžiui, gen. de Gaulle tuojau išskrido į Alžyrą, kuriame esanti ir nemo kanti sėkmingai kariauti su alžyriečiais prancūzų kariuomene išskėlė reikalavimus Prancūzų Gaulle.

zijos valdžią atiduoti gen. de Alžyre triumfališkai sutiktas minių prancūzų, de Gaulle pasielgė labai apdairiai. Jis nekaltai nepasitaręs su vadinamuoju „gelbėjimo“ komitetu. O kai kalbėjo, kalbėjo labai rimtai ir protingai.

DE GAULLE ALŽYRIJOS ARABAMS PAŽADĖJO LYGIAS TEISES.

Savo programą trumpą, bet aiškią, de Gaulle paskelbė ši taip: Per tris mėnesius visoje Alžyrijoje bus padaryti laisvi rinkimai ir bus sudaryta vietos valdžia, su kuria jau tarsis jo vadovaujama vyriausybė.

Kadangi Alžyre yra apie 10 milijonų arabų ir tiksliai apie 1 milijonas prancūzų, tai savaimė aišku, kad arabai rinkimais įrodys savo absoliutinę daugumą. Nėra abejonės, kad de Gaulle supranta šią padėtį. Ir kadangi jis pareiškė padarė pasitaręs

su vadinamuoju „gelbėjimo“ komitetu, tai yra aišku, kad „gelbėtojai“ yra netekę išsigelbėjimo vilčių, todėl yra aišku, kad

PRANCŪZAI KAPITULIUOJA PRIEŠ ARABUS.

De Gaulle planas yra, žinoma, naudingas prancūzams, bet dar didelis klausimas, ar arabai priims šitą pasiūlymą, ar jie laikysis prie senojo savo nusistatymo, kad prancūzai pasitraukę iš Alžyro be jokių sąlygų. Abejotimų kelia tas faktas, kad kovos Alžyre tebesitęsia.

Prancūzijos įvykiai sukėlė suirūpinimą Atlanto organizacijos partnerių, ypač JAV ir Anglijos, kurios gerai žino, kad de Gaulle nėra lengvai sukalbamas. Jie šita žino iš praėjusio karo, kai su de Gaulle jie turėjo bendradarbiauti ir karo laukuose ir politinėje arenoje. Todėl

Į VAŠINGTONĄ IR OTTAWĄ ATSKRIDO DB PREMJERAS MCMILLAN.

Jis pirmiausia tariasi su JAV prezidentu D. Eisenhoweriu, o po to tarsis su Kanados pirminku J. Diefenbakeriu, atskridęs į Ottawą. Nauja situacija reikalauja naujo aiškumo. Manoma, kad šitie pasitarimai apims ne tik Prancūziją liečiančias problemas, bet ir nesibaigiamas kalbas apie „didžiųjų“ susitikimą ir jam pasirušimus. Tiesa, šis reikalas yra labai jau nuvėses ir netekęs populiarumo, kokį buvo išpūtę Maskvos diktatoriai. Svarbiausia, kad iš „didžiųjų“ susitikimo kol kas nieko gera laukti nėra jokio pagrindo. Koegzistencija kaip vyko, taip ir vyksta. Ji dar ir vyksta. Ji dar ir vyksta. Ji dar ir vyksta.

Aušros Vartų lietuvių šeštadieninės mokyklos mokytoja

STASĖ BARSAUSKIENĖ-RIMAVIČIUTĖ,

jos tėveliams mirus Lietuvoje, skausmo ir liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Aušros Vartų mokyklos tėvų komitetas.

Mielą „Pelkių Žiburėlio“ dalyvę

BIRUTĘ PŪKELEVIČIUTĘ,

Motinai mirus, nuoširdžiai užjaučia ir kartu hūdi

Sambūrio „Šviesa“ Čikagos skyrius ir „Pelkių“ Žiburelio kolektyvas.

Mielą kolegę

BIRUTĘ PŪKELEVIČIUTĘ,

Jos mylimai mamytei mirus, nuoširdžiai užjaučia

Montrealio Lietuvių Dramos Teatras.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis.

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai

Telefonas: PONTIAC 7-7920

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50		America & S. America ..	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

BALF'as padeda
lietuviams anapus

RAŠO DR. V. TERCIJONAS

Birželio mėnesį sueina 17 metų, kai Sovietų Rusija, okupu vus Lietuvą, pradėjo pirmus masinius trėmimus į Sibirą ir į šiaurės Rusiją. Kelios dešimtys tūkstančių nekaltų Lietuvos gyventojų neįprastu žiaurumu buvo išvežti gyvulinuose vago nuose ir daugumos jų likimas iki šiol nežinomas. Kas ir kiek iš jų mirė, ar kas gyvas iki šiol rusų valdžia nepranešė, nors daugelis iš jų jau po velėna ir tik maža jų dalis po 15 ar daugiau metų, netekę sveikatos, kaip beverčiai invalidai buvo grąžinti į Lietuvą.

Po tų pirmų išvežimų masiniai žmonių trėmimai iš Lietuvos buvo pakartoti kelis kartus rusų antros okupacijos metu, jau karu pasibaigus. Kiek viso Lietuvos gyventojų buvo išvežta tikrų žinių neturime, bet iš tremtųjų skaičius siekia kelis šimtus tūkstančių. Jų gyvenimas Sibire yra sunkus, nes darbas, klimatas ir kitos sąlygos yra neįprastos ir daugeliui pakerta sveikatą, trumpina amžių ir nemažas jų skaičius atsiskyrė iš gyvųjų tarpo.

Minint liūdus 1941 metų birželio ir kitus masinius lietuvių trėmimus į Sibirą, turėtume stengtis ne vien reikšti jiems užuojautą ir paminėti mirusius mūsų maldose, bet ir palengvinti jų vargingą gyvenimą, nušviesti jiems vaistų gydymui, o

kur galima vilionių ir kitokių medžiagų arba rūbų.

Sykiu neturėtume užmiršti likusių Lietuvoje, o ypatingai tų, kurie grįžta iš Sibiro ir pradžiai gyvenimo jiems daug ko trūksta — rūbų, avalynės, o ypatingai vaistų, kad dėl sunkių įsikūrimo sąlygų Lietuvoje nebūtų priversti „savanoriškai“ grįžti Sibirą.

BALF'as pasiryžęs vienu ir kitu atveju patarpininkauti, nes per BALF'ą galima užsakyti priemonas kainą vaistus ir standartinius paketus su medžiagomis, vaistais ir vitaminais ir nušviesti nurodytais adresais.

Prašantiems iš Sibiro arba iš Lietuvos vaistų, kur tik galima reikia priminti, kad jie atsiųstų savo vietinio gydytojo receptą, kuriame būtų nurodyta, kokių vaistų ir kiek reikia ar bent nuo kokios ligos. Tuo met BALF'ui daug lengviau parinkti tinkamus vaistus ir be to, gavus vaistus vietoje ir atsiimant iš pašto, būk, nereikia mokėti maito, jei yra vietinio gydytojo (iš anapus uždangos) receptas.

Reikia priminti, kad paskutini laikų vaistus į Lietuvą ir į Sibirą galima siųsti oro paštu betarpiu per J. A. V. ir Kanados pašto įstaigas, kas labai su mažina persiuntimo išlaidas, nes siuntimas per agentūras ir kontoras vistų siuntimo išlaidas padvigubina.

MŪSŲ SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE,

Veda K. Baronas.

Tenka pranešti du įdomesnius Lietuvos sportinio gyvenimo įvykius: dviračių rungtynes Vilnius — Ryga — Vilnius ir tarptautinius stalo teniso su sitikimus Kaune ir Vilniuje. Tiesa, negalima pamiršti ir antro rato SS krepšinio pirmenybių rungtynių, kuriose Kauno Žalgirio komanda, pasirodė žymiai geriau, negu pirmame rate.

Taigi, iš eilės apie dviračių rungtynes, Vilnius — Ryga — Vilnius. Šis nuotolis yra su skirstytas į etapus. Lenktynėse, be lietuvių (Lietuvos komandos kaip Žalgiris, Nemunas, Dinamo ir Spartakas yra sudarytos, su mažom išimtim, grynai iš lietuvių) dar dalyvauja latvių ir rusų atstovai. Atrodo, kad rusai į šias varžybas atsiuntė susilpnintas komandas, arba jie yra silpnos formos, nes jau grįžtant iš Rygos į Šiaulius, individualiai pirmąją latvis Heamagis, prieš Krulikauską ir latvių Kugą. Komandškai ir tautiškai pirmieji eina latviai, po jų seka lietuviai ir rusai. Tai gi, sena latvių forma, dar iš nepriklausomybės laikų, atrodo dar ir dabar dar galioja.

Tarptautinis stalo teniso turynas, dalyvaujant lietuviams, rusams, kiniečiams, vengrams, estams, rumunams; baigėsi Azijos atstovų laimėjimu: vyrų netas, mišrus dvejetas, moterų vienetas — tai kiniečių pergalės. Lietuviai vienetuose (Paškevičius ir Zablockis) užėmė ketvirtą vietą, Tvaronaitė penktą, vyrų dvejetė (Tvaronaitė — Ramanaukaitė). Kiniečiai, la-

kydami „aziatišku“ stiliumi savo raketes, puikiai puldavo ir neblogai gindavosi, o lietuviai nesuradavo nuo to atitinkamų vaistų ir turėjo jiems pralaimėti. Kiniečiai, išvykdamai iš Lietuvos pareiškė, kad nuo 1955 m. lietuviai yra padarę didelę pažangą. Čia nėra daug ką aiškinti kiniečiams: leiskite Lietuvai nepriklausomai gyventi, o pamatysite, kaip lietuviai žais stalo tenisą!

Krepšinio pirmenybių antrasis etapas eina jau prie pabaigos. Kaip atsimename, pirmame rate, Kauno Žalgirio komanda liko paskutinėje — dvyliktoje vietoje. Talline, po 16-kos žaidimų, žalgiriečiai atstoję į dešimtą vietą, palikdami Maskvos Spartaką, Sverdlovską ir Tbilisio komandas už savęs tik dviem taškų skirtumu. Ir toliau pirmąją Rygos ASK, tu rėdama savo eilese Kruminšą, Valdmanį ir kt. žaidėjas. Nors latviai, šiuo metu yra skaitomi stipriausiais visoje Sov. Sąjungoje (net penki žaidėjai rinkti nėje — Kruminš, Valdmanis, Mužnieks ir kt.), tačiau jie Leningrade „neatlaikė“ amerikiečių ir pralaimėjo jiems panašiu rezultatu, kaip Suomija Lietuvai Europos krepšinio pirmenybėse — 101 : 58! Amerikiečiai, įkrovę latviams šimtingę, baigė savo gastroles SS be pralaimėjimo, tuo pačiu, parodydami augštą šio kontinento krepšinio žaidimo klasę.

Iš Lietuvos futbolo gyvenimo, reikėtų atžymėti SS — B klasės pirmenybes, kuriose po penkių sužaistų rungtynių, Vil-

Lietuvos Briuselio parodoje
nėra

Vaclovo Sidzikausko, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos Delegacijos Pavergtose Europos Tautose pirmininko žodis okupuotai Lietuvai per laisvą radiją

Sesės ir Broliai Lietuviai, Balandžio 18 d. Belgijos karalius iškilmingai atidarė Briuselio universalinę ir tarptautinę parodą. Parodos obalsis — pasaulio atsieikimai kuriant žmoniškesnį pasaulį. Taigi, paroda nėra komercinė, o greičiau mokslinė ir kultūrinė. Parodoje pavaizduoti ir materialiniai įvairių kraštų laimėjimai, kiek jie tarnauja ar gali tarnauti žmoniškesnio pasaulio kūrimui. Briuselio parodoje atstovaujamos beveik visos laisvosios Europos valstybės. Pavergtoji Europos dalis parodoje atstovaujama tik Čekoslovakijos, Vengrijos ir Tito valdomos Jugoslavijos. Paroda vyksta pradedant atomine era, kuri dar nežinia ką duos žmonijai — palaimą ar pražūtį. Todėl idomus atomiumo pastatas, vaizduojantis geležies branduolį, yra kaip ir visos parodos simbolis.

Pasaulinės Briuselio parodos dėmesio centre yra Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos paviljonai. Apsčiai lankomas taip pat ir Civitas Dei — Vatikano paviljonas, kuriame specialus skylius yra pašvęstas Tyliajai Bažnyčiai, taigi bažnyčios būklei Sovietų pavergtuose kraštuose. Jame yra atvaizdai komunistų nukankintų ar nuo jų nukentėjusių augštųjų Romos Katalikų Bažnyčios hierarchų.

Prieš apleisdamas Europą, aš buvau užsukęs į Briuselį ir porą dienų su plk. Juozu Lanskoronskiu lankiau parodą. Jieškojau joje Lietuvos. Deja, Lietuvos joje neradau. Sovietų paviljone, įvairiuose jo skyriuose yra šiek tiek eksponatų iš Lietuvos. Yra pora lielių tautiniais lietuvių rūbais, vienas kitas daiktai iš mūsų liaudies meno, rodoma lietuviškoji birbynė, ir skudučiai, yra lango dydžio plakatas, vaizduojantis Gedimino Kalną Vilniaus miesto fone su užrašu „Vilnius“. Panašiai pa vaizduota Ryga bei Talinas greita kitų sovietinių respublikų sostinių. Rusiškųjų gėralų skyriuje yra keletas trejudevynerių bonkučių. Yra ir buv. nepriklausomos Lietuvos Užsienų Reikalų Ministerijos rūmų atvaizdas, — juose dabar yra įsikūrus Kauno Politechnikos Institutas. Visa tai yra išmetyta

po įvairius rusų paviljono skyrius, su aiškia tendencija parbrėžti, kad Lietuvos kaip valstybės, kaip savito politinio, ekonominio ir kultūrinio vienetų nėra, o yra tik viena ir nedaloma Rusija su eile jos inamių, kurių tarpe yra ir lietuviai. Jūs suprasite todėl, sesės ir broliai, kaip skaudu lietuviui, gyvai atsimenančiam nepriklausomos Lietuvos dalyvavimą 1937 m. Paryžiaus ir 1939 m. New Yorko pasaulinėse parodose, lankyti šių metų Briuselio parodą, stebėti Lietuvos pažeminimą, mūsų tautinės savigarbos brutalią pažeidimą. Vargas tautai, kad ir kiek ji būtų kurybinga, be nepriklausomybės ir be laisvės!

Sovietų paviljono pastato išorė yra įspūdinga. Tačiau įėjus į vidų įspūdis mažėja. Per daug prikrauta, dvelkia bazaru. Vyrauja propaganda. Milžiniška Lenino statula, propagandiniai šūkių už taiką ir už taikingą tautų sambūrį. Prisigrožę svetimų žemių ir turtų, pavergtę devynias prieš antrąjį pasaulinį karą buvusias nepriklausomas valstybes, jų tarpe ir Lietuvą, Maskvos valdovai dedasi esą taikos apaštalai, kai tikrumoje jie tik nori įteisinti smurtą ir įamžinti tautų pavergimą. Gražiai pavaizduoti Kaukazo ir Krymo kurortai, tariaimai poilsio vietos dirbantiesiems. Jūs geriau žinote, kas ten vasaroja ir gydos. Tik ne Lietuvos ne teisinti darbininkai, ne nuškrutinti Lietuvos kolchozininkai. Veržte veržiasi noras surikti: gana mulkinti vakariečius rodant ištaigingus kilimus, šilkus, valgius ir gėralus, apie kuriuos eilinis sovietinio tautų kalmė žmogus gali tik svajoti. Parodykit tikrąjį sovietiškojo rojaus vaizdą — kolchozus, valstybės tvarkomus fabrikus ir dirbtuves, prievartinio darbo stovyklas, Sibiro taigas ir Kazakstano dykumas, kur tiek asarų, vargo, skurdo ir kančių patyrė ir šimtai tūkstančių niekuo ir niekam nenusikaltusių lietuvių.

Gražių ir kilnių tikslų Briuselio pasaulinę parodą Maskvos valdovai panaudojo savo politikai, kuri yra visiškai priešinga parodos šūkiui — kurti žmoniškesnį pasaulį.

tybių Pedagoginių Institutų studentų žaidynės vyksta Vilniuje. Lietuviai laimėjo krepšinio ir stalo tenisą, pralaimėjo tik klynįje.

— Kauno baseine Puodžiukų nas 100 m laisvu stilium plaukyme atsiekė neblogo laiką — 1 min. 1,2 sek. 100 m nugara laimėjo Jakševičius — 1: 12 sek., 200 m krūtine — Banytė 3: 20,1 min.

— Irklavimo sezonas atidarytas Vilniuje Neries upėje. Dalyvavo Kauno, Vilniaus ir Šiaulių atstovai. Daugiausiai pirmų vietų laimėjo vilniečiai.

— Draugiškose krepšinio rungtynėse Kauno Nemuno komanda sužaidė lygiomis (71: 71) su Lenkijos meisteriu Legija.

— Lietuviai Židonis ir Vaupšas (geras šuolininkas) jau šiemet 100 m bėgime atsiekė 10,8 esk., Lietuvoje apsigyvenęs rusas Rusinov — 10,6 sek. K. B.

HAMILTONAS

— Iš Hamiltono LSK Kovas valdybos pareigų pasitraukė išdin. A. Grajauskas. Kandidatė Z. Rickienė užėmė išdininko pareigas.

— Spėjama, kad ŠA Žaidynių 1959 m. pavasario ratas bus pravestas Hamiltone. Tam sąlygos yra labai geros: vienoje vietoje yra net šešios salės, o finaliniams susitikimams numatoma paimti Mc Master Universiteto salę, talpinančią beveik tūkstantį žiūrovų.

— Nors FASK'as buvo kvietas į HSK Kovas žaidynes ir prašytas finansinės paramos, tačiau į raštą nesusilaukta jokio

Veda sktn. inž. J. Bulota.

MIELI MONTREALIO SKAUTŲ TĖVELIAI

Štai ir vėl ne už kalnų kasmetinė mūsų vasaros stovykla. Pačiame vasaros viduryje, stipriais karščiais metu mes norime begyti iš tvankios didmiesčio atmosferos į žavingą gamtą, kur sustiprėsime fiziškai, praturtėsime dvasiškai. Tai mūsų pagrindinė mokykla, tai mūsų svajonė.

Daugiausia veržiamės mes mažos paukštytės ir jauni vilkai, kurie rūpestingai mums globos, saugos ir mokins. Jums, Tėveliai, nereikia tuo atveju abejoti ir neleisti savo brolio vilkiuko ar sesės paukštytės į stovyklą, nes esu tikras ir patikiu brolio vado globa. O mums sugrįžus iš stovyklos nuostebite pasteibma permaina: būsimė geresni, tvirtesni, su stambiu patyrimo bagažu ir didesniu apetitu, nes grynas oras ir mankšta paspartins mūsų augimą. Be to, esame tikri, kad ir Jūsų ilgesys nebus toks didelis, nes turėsite du gražius savaitgalus atvykti pas mus ir pabūti kartu prie lauželių, kartu su dainuoti skambias dainas ir pa

matyti mūsų linksmus pokštus laužų programoje.

Brolis draugininkas mums jau minėjo, kad stovykla prasidės liepos 26 d. ir baigsis rugpjūčio 3 d., t. y. ji tęsis 9 dienas. Dar nėra tyrtai nusistatyta dėl vietovės, bet buvusiame turtų štabų posėdyje, kuriame be mūsų vadovų dalyvavo ir gerb. Aušros Vartų parapijos klebonas Tėvas Borevicius bei tėvėlių atstovai, buvo apsisota prie pernykštės vietovės. Jums labai patogi įvairiais atžvilgiais, o ir nuotolis nuo Montrealio gana trumpas. Tai Jūsų, Tėveliai, patogumui.

Siemietinis stovyklos mokes tis numatyta toks: 1 asmeniui 18 dol., 2 — 30 dol., 3 — 40 dol. Jūs bus šiek tiek didesnis, bet tai savaime suprantama, nes tiek maisto, tiek transporto ir kitos kainos yra pakilusios ir mes esame priversti daugiau prašyti. Bet mes manome, kad tas poros dolerių pakėlimas ne nugalėsins Tėvėlių leisti savo sūnelį ar dukrytę į tik vieną kartą metuose įvykstančią vasaros stovyklą.

Sesės ir broliai, padėkite man išprašyti Tėvelius, kad šiais metais visi iki vieno turėtumėte progą pabūti stovykloje, kad nė vienas nepalikytų dulkiniame, įkaitintame didmiesčio tyje, bet džiaugtųsi švarioje, sveikoje gamtoje. Skautukas.

WINDSOR, Ont.

LAIMĖJIMAI IR NUOSTOLIAI

Dantų gydytoja D. Natkevičiūtė-Naikauskienė baigė Hali faxo universitetą ir gavo teises verstis dantų gydytojos praktika. Dantų gydytoja D. Naikauskienė savo kabinetą atidarys

Windsore. Geriausios sekmės naujajai mūsų dantų gydytojai. Inž. Gavėnas su šeima, Pov. Budrikas ir Mindaugas Banionis gavo visas ir persikeliau į JAV. latiniam apsigyvenimui į JAV.

St. CATHARINES, Ont.

KUNIGŲ PERMAINOS

Iš St. Catharines išvyksta Tėvas Juvenalis Liauba OFM, o į jo vietą atvyksta keli metal prieš tai buvęs klebonu Tėvas

Bernabas Mikalauskas OFM. Oficialus pasikeitimas įvyks sekmdienį, birželio 15 dieną.

LONDON, Ont.

LABATT ŠELPIA SIBIRO LIETUVIUS!

Neseniai milžiniškos alaus gamyklos Londone „Labatt“ atstovai įteikė šios apylinkės Šalpos Fondo įgaliotinui 200 dol. čekį Sibiro lietuviams selpiti, kartu išreikšdami geriausius linkėjimus Šalpos Fondui ir visiems lietuviams.

Ne vienam lietuviui yra tekę girdėti John Labatt Limited vardą, gražius apie šią bendrovę atsiliepimus išgirdę lietuvių skoningu alumi. Tačiau arčiau šią gamyklą pažįstą ir daugiau smulkmenų apie ją žino gal tik Londono lietuviai. Tat, šia proga tebūna leista pasidalyti to mis žiniomis ir su kitų apylinkių lietuviams.

Ši firma savo pradžią sieja su maža šeimos masto prekyba, pradėta 1828 m. Jos steigėju ir ugdytoju laikomas John La

batt, senelis po antrojo pasaulinio karo mirusiųjų John Labatt ir Hugh Labatt. Ši bendrovė ypač suklestėjo po antrojo pasaulinio karo, kai ji pradėjo vykdyti modernizavimo ir išpletimo programą. Ji 1946 m. Toronte nupirko Copland alaus gamyklą, 1953 m. Winnipege įsigijo Shea's — didžiausią gamyklą visoje Manitoboj: 1956 m. pastatė šešių ir pusės milijono dolerių alaus gamyklą Montrealy ir čia Londone išplėdė fabriką, pristatydami dar naujų pastatų už 12 milijonų dolerių. Pastatuose yra išvestas geležinkelis, ir traukiniui vagonai pakraunami sandėlių viduje. Be to, dar stambios pinigų sumos buvo išleistos naujoms mašinoms pirkti ir bendrai vi saigamabai sumoderninti.

Siomis dienomis Labatt užpildo ir dar vieną alaus gamyklą Vaucouveryje. Tačiau ši bendrovė yra labai populiari ne dėl savo milžiniško gamybinio pajėgumo ir puikaus alaus, daugelio vadinamo geriausiu, bet dėl kai kurių kitų ypatybių. Vos tik į gamyklą įėjus į akis metasi keturi dalykai: gamybos masyviškumas, modernios mašinos, nepaprastai puikios sąlygos darbininkams (gražiausias valgyklos, poilsio kambariai, sporto aikštės ir kiti patogumai) ir švara. Labatt's alus laikomas vienas iš geriausių ne tik Kanadoje, bet ir visame pasaulyje. Tą patvirtina ir didelis skaičius gautų aukso medalių pasaulinėse parodose, k. t. Anglijos Londone, Paryžiaus, Nukelta į 7-tą psl.

WELLAND, Ont.

I STRAIPSNĮ, ATSPAUSDI NTĄ „N. L.“ NR. 22,

skaitytojų informacijai norėtu me atsakyti, kiek tai liečia Wellando ir apylinkės medžiotojų-meškeriojų klubą „Lituanica“.

Straipsnio rašėjęs, pasivadinęs save „Dalyviu“, rašo, kad neturi nieko prieš įvairias organizacijas ir klubus. Viskas jam esą miela, kas Lietuviška ir tautiška. Įdomu, kodėl straipsnio autorius abejoja minėto klubo lietuviškumu ir tautiškumu. Jau vien klubo pavadinimas pasako, kad tai yra lietuvių, o ne kitokių tautybių klubas, o kaip toks, aišku, dirba lietuvių iš laikymo labui, o ne jos silpnini mui.

Dėl Motinos Dienos paminėjimo atrodo, kad „Dalyvis“ buvo įlogai painformuotas šiuo reikalu.

Be to, tenka konstatuoti, kad „Dalyvis“ turi menką su pratimą apie klubo veikimą. Klubas neina Bendruomenės Apylinkės valdybos pareigų ir nerengė visuotinio Motinos Dienos minėjimo, o jeigu klubas visuotiniame narių susirin

kime pagerbė motinas Motinos Dienos proga, tai tas niekam neturėtų skaudinti širdies.

Toliau „Dalyvis“ rašo: „ne maišykime medžioklės, meškeriojimo ir biznio su visuomenės veikimu“.

Šiam pareiškimui mes pilnai pritariam ir gerbtume kiekvieną, kuris to prisilaikytų. Pats „Dalyvis“, atrodo, ypatos monės, tik jam minėtas sakinyss išsprūdo pamiršus, ką jis rašė savo straipsnio pirmoje dalyje. Kaip tik „Dalyvis“, o ne kas kitas, maišo benruomenės rinkimus su medžiotojų ir meškeriojų klubu.

Mums iš vis neaišku, kodėl tautiečiui „Dalyviui“ užkliuvo klubas, kuris nieko bendro neturi su politiniu veikimu.

Kyla mintis, ar „Dalyvis“ nebus iš tų, kurie pirma sudrumsčia vandenį, o paskui eina žvejoti? Norėtusi priminti, kad mes žvejojame gryname vandenyje ir medžiojame dienos šviesoje, taip kad „Dalyviui“ yra maža vilties.

Klubo Valdyba.

Port Arthur ir Fort William, Ont.

MŪSŲ GYVENIMO IR VEIKLOS FAKTAI

Motinos diena minėta gegužės 10 d. vak. italų salėje Arto na.

Jaunosios dukros — Bružaitė, Mitalaitė, Jonaitė ir Kaminskaitė papoše visas motinas raudonomis rožėmis — rnelės ir prisirišimo simboliu. Apyl. pirmininkė klabėjo apie didžiuosius motinos nuopelnus vaikui, paskiram asmeniui, šei mai, žmonijai bei visam pasauliui.

Taip pat iškelta didžiausia reikšmė lietuvių motinos praeity ir dabartinėse sąlygose.

Pagrindas lietuvių išlaikymo yra motina. Nuo jos pastangų ir sugebėjimo priklausys ateitis.

Taip, kaip ir daugybė garsių jų pasaulio žmonių prisipažįsta, kad jų gyvenimo kelyje didžiausias kelirodys buvo buvo jų motina.

Giliu susikaupimu pagerbtos

mirusios motinos, o čia dalyvaujantioms pagerbti skiriamas šis parengimas.

Programą gražiai pravedė H. Poškus, tik ką grįžęs iš Amerikos.

Motinoms sveikinimo žodį tarė p. K. Kaminskas.

P. Radzevičienė vadovaujant meninėj programos dalyviukiai deklamavo Jūratė Mitalaitė pritaikintus šiai dienai eilėraščius. G. Kaminskas griežė smuiku. Skambino pianinu tautietis Kazė Kaminskaitė ir Mitalaitė. P. H. Poškus padėjo visiems programos dalyviams, pakvietė vakarienės, kurią paruošė p. Kaminskas ir p. Druktenienė. Ligi atėjo 4 žmonių italų orkestras, V. Jonaitytė tvarkė plokštelių muziką, P. Kojutis sutvarkė garsiakalbius. Fantus paruošė F. Jonaitienė, suaukijo visi. Loteriją pravedė V. Jonaitytė ir H. Poškus.

V. MYKOLAITIS-PUTINAS

ROMANAS

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS 1861—1864 METAIS VAIZDAI

34.

Salone buvo šviesu, jauku. Pro atdarą galinį langą įky piei krito ant grindų jau netoli laidos nusiviriusios saulės spinduliai. Pro augštų lapų kamienus tolyje balzganai geltonavo ar nepjauto vasarojaus laukas. Vėsi, kvapni vakaro srovė dvelkė į vidų.

Svečiai, kadangi jų buvo nedaug, kartu su šeiminingais spietės viename salono kampe apie stalėlį, kur Steponas statinė arbatos stiklus, taures ir saldumynus. Tik Viktoras su Jadvyga atsisoto prie galinio lango. Būtų turėję daug ką vienas antram pasakyti. Nesimatė dvejus metus. Per tą laiką gal ir ne taip jau pasikeitė — abu du juk buvo subrendę. Bet dvasiniam abiejų gyvenime įvyko daug kas nauja. Ir abiem buvo įdomu tą naująją apčiuopti, įvertinti. Vargoma jame greta vienas kito praleista valanda juodu gerai nuteikė. Jadvyga iš Viktoro kalbos, o jis iš jos dėmesio ir gyvo atsilie pimo į jo žodžius suprato, kad jų mintys ir jausmai plaukia viena kryptimi. Būtų gera, kad jie vienu du galėtų atvirai pasikalbėti. Bet šiandien tai neįmanoma. Šiandien tik iš paviršutiniškų žodžių juodu gali mėginti išpėti, kokios praeities ir dabarties gijos jungia judviejų širdis.

— Ar pana Jadvyga nesigaili mus atlinkiusi, — klausia Viktoras.

— Priešingai, labai džiaugiuosi, — atsako ji.

— Pernai vasarą aš taip pat buvau parvažiaavęs, bet jūsų nebuvo.

— O šią vasarą grįždama aš buvau užvažiaavusi į Klevus, bet pono Viktoro nebuvo. Iš viso, nenusisekė man tas vizitas.

— Kodėl?

— Jau sakiau. Be to, mūsų tėvai — nelabai geri kaimynai.

Viktoras mato, kaip nepasitenkinimo išraiška apniaukia jos veidą. Jis žino priežastis ir nebando to slėpti.

— Taip. Bet argi mes turime atsakyti už tėvų veiksmus?

Jadvyga valandėlę susimąsto.

— Atsakyti — gal ir ne. Bet mes turime stengtis atitaisyti pasekmes.

— Sutinku, — pritaria Viktoras. — Aš girdėjau, kad pana Jadvyga sėkmingai tą uždavinį pildė. Labai dėl to džiaugiuosi.

Ji taip pat džiaugiasi, kad Viktoras ją supranta. Ji beveik norėtų atvirai su juo pasitarti, kaip atitaisyti tėvo elgesio pasekmes, bet staiga pajunta, kad dabar, judviejų pirmo suartėjimo momentu, tai daryti būtų netaktiška. Judviejų pašnekėsęs nukrypsta į praeities atsiminimus ir sveturi patirtus išgyvenimus. Tačiau netrukus jų dėmesį patraukia pagyvė jusi šnoka prie kaminio stalo.

Tik ką buvo nuskambėjęs Mackevičiaus balsas, oet ką jis sakė, nei Viktoras, nei Jadvyga nenugirdo. Dabar atsiliepė

A. Jonaitis ir p. Gimbutis šei mininkavo prie durų priimdami dalyvius. Jie ir jiems p. Bružaitė padėjo platinti įėjimo bi letus. P. V. Sibulis parūpino salę ir leidimą, tik pats nebėga lėjo parengime dalyvauti, nes turėjo vykty tarnybon. P. Sibulis ir p. Bružas parūpino muziką. P. F. Tutlys ir p. Jokubauskas dirbo visą vakarą dvasišin dami dalyvius. Praleista laikas labai gražiai. Žmonių buvo ne mažai, nes buvo daug sustoju šių pakeliui į miškų darbus.

Apl. pirm. Dr. Jasevičiūtė tarė žodį ir išvykstančius miškų darbams ir palinkėjo jiems geriausios sėkmės. Ta proga ji gerėjosi lietuviams kaip labai gerai darbininkais, kuriuos jau įvertina darbovietės ir duoda pagštinius. P. Dautartas jau yra prižiūrėtoju — bosu. P. V. Zujus paskirtas eiti prižiūrėtojo — bosu pareigoms. Tikrai džiugu ir sveikiname juos. Būtų malonu, kad visi lietuvių žengtų pirmyn. Vertėtų bandyti eiti į savistovų biznį. Gal pavieniam būtų sunkiau, bet susidėjus grupė — kompanijas galėtų veikti daug sėkmingiau, pav. galėtų būti kontraktoriais ar pan. Taip pat galėtų prisidėti dalininkais į kitas rimtas kompanijas ir per kokią porą ar keletą metų galėtų pasidaryti lygūs partneriai. O tada ateitis būtų jau aprūpinta.

Malonu priminti, kad lietuvių dirbantieji miškuose yra jautrūs lietuvių reikalams. Jie pirmieji remia aukomis ir visais galimais būdais.

Sekančią dieną, t. y. gegužės 11 d. A. Jonaitienė pas save su ruošė puikią kavutę parengimo dalyviams apyskaitos sudarymo proga.

Minejimo parengimo peinas 61.10 dol. Nuosirdžiausias ačiū visiems atsilankiusiems motinoms pagerbti ir taip pat parengime prisidėjusiems vienokiu ar kitokiu darbu.

BUS BENDRA VAKARIENĖ

Dabar ruošiamės bendrai visų liet. vakarienci Tėvo dienos proga. Apie tai vėliau pranešime.

— Pp. Danėnų dėdė mirė Chicagoje. Jie buvo nuvykę į laido tuves. Abiems broliams ičiškia

Survila — ramiai, nesikarščiuodamas, su vos pastebimu ironijos ir humoro atšėliu:

— Kunigas teikėsi visai teisingai pastebėti, kad mes, dvarininkai, esame savanaudžiai ir kovojame pirmiausia dėl savo ekonominių reikalų. Tad ir santykius su valstiečiais mes nustatome taip, kaip mums atrodo naudingiausia. Man ir kai kuriems kitiems savanaudžiams atrodo, kad dabartinės sąlygomis mūsų ūkiui bus naudingiausia, jei mes baudžiauninkus pervesime iš lažų į činšą, išsigysime naujovišką darbo inventorių, samdysime gerus darbininkus, gausime gerus derlius ir išnaudosime vidaus ir užsienio rinką. Mes apskaitėme, kad šešiasdešimt, o kartais net penkiasdešimt, ke turiasdešimt laisvai samdomo darbo dienų atstoja simtą lažo dienų, o derlius iš samdomu darbu apdirbtų laukų esti du kartus didesnis. Matote, ponai, koks yra materialus skirtumas, nekalbant jau apie moralinį aspektą ir tų dviejų sistemų skirtumą humaniskumo atžvilgiu.

Mackevičius į tuos žodžius kreivai šyptelėjo:

— Humaniskumas santykiuose su baudžiauninku jūsų luome, — prašau atleisti, ponas Survila, ne jums tai taikau, — buvo labai retas paukštis. Geriausiai atveju jį pavaduodavo sentimentalus atsidūsėjimas sąžinei nuraminti.

Survila atlaidžiai nusišypsojo:

— Dėkui už atvirumą, kunige. Kas teisybė — tai ne melas...

Ponas Šilingas geras žmogus, beveik visą laiką tylėjęs, čia rado progą įsiterpti:

— Kai kas, antai, humanišku ir gailestingu laiko ir Joniškelio poną Karpį, tą, kuris jau prieš penkiasdešimt metų davė laisvę septyniems tūkstančiams savo baudžiauninkų, atleisdamas juos be žemės.

— Žinome kuo baigėsi ta laisvė, — pertarė jį Dimša. — Vieni iš tų „laimingųjų“, gindamiesi nuo bado, turėjo nuomoti šį pono Karpio tą pačią žemę, kiti pigiai samdytis darbininkais jo dvare ir bravoruose.

— Buvo ir yra nemaža tokių ponų, kurie ciesoriui peti jias rašė, kad visiems baudžiauninkams duotų laisvę be žemės, — pridėjo ponas Kudrevičius.

— Teisybė, — patvirtino Survila, — buvo tokių. Bet aš jiems nepritariu.

— Nei aš, — tarė Kudrevičius.

— Nei aš, — pakartojo Šilingas.

Ponas Survila paaiškino nepritarimo priežastį:

— Aš jau nekalbėsiu apie teisingumą, humaniskumą, moralės principus. Ne, mūsų pačių, dvarininkų, interesai ir stačiai saugumas reikalauja, kad valstiečiai turėtų žemės. Ki taip jie mus ištaškytų, kad mes nė savo kaulų nesurinktume.

— Taip, ponas Survila, — pritarė Mackevičius. — Vals tiečiams reikia atiduoti žemę, kurią jie dirba! Ir atiduoti dovanai be jokių išpirkimų ir prievolių. Baudžiauninkai už ją jau atidirbo su kaupe!

Bet Survila, ramiai šypsodamasis, atrėmė:

— Dvarininkai su tuo nesutiks. Ir aš nesutiksiu.

— Ir aš, — pabrėžė Kudrevičius.

— Ir aš, — ka ip aidas pakartojo Šilingas.

Mackevičius kaukstelėjo krumpliais į stalą.

Montrealio lietuvių NI'SMM Seserų laikomas ir vedamas vaikų darželis auklėja pačius mažuosius, kurie geg. 25 d. turėjoparengimą. Vaikų darželio vaikučius čia matome dainuojančius. Iš kairės į dešinę: K. Baradinskaitė, V. Kizerskytė, L. Jokubauskaitė, A. Jaugelis, D. Beniusytė, J. Zavadskaitė, R. Zubaitė, L. Kerbelytė, J. Blauzdžiūnaitė, D. Ratavičiūtė, A. Barauskas, J. Jakubauskaitė, A. Jonelytė, D. Kerbelytė, L. Salėnaitė. Foto B. Kerbelienės.

WINNIPEG, Man.

KLB WINNIPEGO AP. V-BOS VIEŠAS PAREIŠKIMAS

Pradėjus ilgoką susirašinėjimą su K. L. B-nės Krašto V-ba ir reikalą visapusiškai išgildė nus per apylinkės V-bos posėdžius, dėl rinkimo — balsavimo Kanados Lietuvių B-nės atstovų į Pirmą Pasaulio Lietuvių Seimą, išaiškėjo:

1. Pagal Kanados Lietuvių B-nės Tarybos nutarimą (Toronto) lapkričio 30 d. ir gruodžio m. 1 d.) atstovai į Pasaulio Lietuvių B-nės Seimą turėjo būti renkami pačios K. L. B-nės Tarybos, slaptu balsavimu, praves tu korespondenciniu būdu.

2. Nurodymuose Krašto Tarybos gilia užuojautą.

— Pp. Kajučiai susilaukė antro sūnaus, sveikiname.

— P. Bružienė, p. Sibulis ir p. Zujus aplankė leit. ligonius esančius Ontario ligoninėje.

— Romas Mitalas pernai baigė Toronto universitetą, matematikos skyrių su augščiausiu pasižymėjimu. Gavo stipendiją doktorizuotis. Šiomet gavo B. A. laipsnį. Motina išvyko į iškilmes dokumentų įteikimo, Toronto universitete.

Romą Mitalą nuosirdžiausiai sveikiname su atsiektais rezultatais. J.

rybos nariams, dėl balsavimo, tarp kitų smulkių nurodymų pažymėta, kad gautieji vokai su siuntėjo (balsuotojo) pavarde ir adresu bus atidaryti Krašto V-bos posėdyje, nes V-ba turi žinoti, kas ir ar turįs teisę balsuoti.

3. K. L. B-nės krašto V-ba prasilenkdama su Krašto Tarybos padarytais nutarimais (pas. tr. nr. 1), leido balsuoti eiliniam L. B-nės nariui (ne K. L. B-nės Tarybos nariui) p. J. Demereckui.

Užklauso K. L. B-nės Krašto V-bą raštu ir prašant paaiškinti, kodėl buvo leista balsuoti p. J. Demereckui, kuris nuo 1958 m. sausio mėn. 19 d. nustojo buvęs K. L. B-nės Tarybos nariu ir kodėl nebuvo leista balsuoti tikrajam Tarybos nariui, Krašto V-ba, atsakydama į paklausimą, apgailestavo įvyksią klaidą ir visą kaltę suvertę p. J. Demereckui.

4. K. L. B-nės Winnipeg Apylinkės naujai išrinktos V-bos sąrašą (vardinį, su emamo mis pareigomis), kaip Krašto V-ba patvirtino, gavo 1958 m. vasario mėn. 3 d., gi K. L. B-nės Krašto V-bos posėdis, balsavimo rezultatams tikinti, įvy

ko 1958 m. vasario mėn. 7 d. Taip pat, Krašto V-ba, nieko nepareiškė, kad p. J. Demereck ko balsavimo lapelis, balsavimo tikrinimo Komisijos būtų buvęs panaikintas kaip neteisėtas.

Išvada: K. B. B-nės Winnipeg Apylinkės V-ba viską apsvačiusi su širdgėla konstatuoja, kad toks didelis ir kintus pasirošimo darbas, dėl Pirmojo Pasaulio Lietuvių Seimo, Kanadoje vykdomas apgailestinu būdu. Winnipeg Apylinkės Valdyba negali ramiai žiūrėti, kada sąmoningai ir nesąmoningai yra žalojami K. L. B-nės Krašto Tarybos nutarimai.

K. L. B-nės Winnipeg Apylinkės V-ba konstatuoja, kad atstovų rinkimai į Pirmą Pasaulio Lietuvių Seimą, Kanadoje, praversti neteisingai ir nedemo kratišku būdu, ir to išvadoje, išrinktųjų atstovų nelaiko Seimo atstovais, bet eiliniams Lietuvių B-nės nariams be teisės kalbėti bei daryti nutarimus Kanados lietuvių vardu. Pr. Matulionis — Valdybos Pirmininkas. Nariai: K. Strikaitis, J. Demereckas ir M. Šarauskas.

Šis viešas pareiškimas pri siųstas K. L. B-nės Krašto Valdybai š. m. gegužės mėn. 5 dieną. Pr. Matulionis K. L. B. Winnipeg Apyl. Pirmininkas.

— Jei ponai taip galvojate, tai valstiečių pritarimo jokie ms savo sumanymams nelaukite.

Kudrevičiui tokia išvada nebuvo netikėta.

— Žinau tai, kunige. Aš esu paskirtas taikos tarpininku tarp valstiečių ir dvarininkų, sudarant išperkamuosius raštus. Eidamas šias pareigas, aš pažinau abiejų pusių santykius. Ir aš turiu pasakyti, mano ponai, kad mes riedame į tokią būklę, kada valstietis ir dvarininkas darosi nebesutaikomi prieštai. Aš sakau nebesutaikomi, nes prieštai jie buvo visą laiką. Ko voj, kuri jau tęsiasi ne nuo vakar, laimės galų gale valstietis, nes jo vardas — milijonas. Ciesoriaus paskelbta reforma tą valstiečių laimėjimą, o mūsų pražutį kuriam laikui tik atitoli na, bet ne pašalina.

— Dėl to reforma mums ir naudinga, — padarė išvadą Survila.

— Vadinasi, ponai prieš sukilimą? — paklausė Mackevičius.

Survila tik skėstelėjo rankomis:

— Sukilimas, matai, kunige, gali eiti keliomis kryptimis ir siekti keleriopų tikslų. Jūs su valstiečiais sieksite žemės reformos, bajorai — politinių valstybinių tikslų, kurie vėl gali būti įvairūs. Bet kiekvieno iš tų tikslų pasiekimo būtinyje sąlyga — atsiskirti nuo rusų imperijos. Šitai mes jungia. Ties sąsakius, aš netikiu, kad sukilimas šiuo metu tą tikslą pasiektų. Dėl to aš jo ir nekurstau. Bet gyvenimas rieda taip, kad sukilimas greičiausiai išsivys, net ir prieš mūsų norą. Ką gi? Tada aš savo patriotinę pareigą atliksiu ir sukili mą remsiu.

— Ir aš, — pritarė Kudrevičius.

— Ir aš prisijungė Šilingas.

— Bet tamstos netikite, kad valstietis savo tikslą pasiek

tų?

— Netikime, — prisipažino Survila. — Jei sukilimą ruošia ir jam vadovaus bajorija, tai geriausiu atveju jis pasieks tik politinį tikslą.

— Jei taip, — kandžiai tarė Mackevičius, — tai būtų geriau, jei jūs, bajorai, į sukilimą visai nesikištumėte. Sukili mą gali laimėti tik valstietis. Jei jis sukilime pasieks pergalę, tai ir savo tikslą pasieks. Jei pralaimės, tai viskas kol kas nueis velniop. O bajorija ne tik nepasieks jokio politinio tiks lo, bet bus taip sunaikinta, kad aju vargu ar galės kada vaitinti svarbesnį vaidmenį politiniame Lietuvos gyvenime.

Sukilimo tema pakrypęs pašnekesys Mackevičių pradėjo jaudinti. Tardamas paskutinius žodžius, jis pakilo iš savo vietos ir perėjo porą kartų per kambarį. O ponas Survila, tęs damas ginčą, atsiliepė:

— Pralaimėjimo atveju sunaikinimas, be abejo, būtų didelis. Ir ne vien bajorijos, bet ir valstiečių.

— Valstiečių pralaimėjimas būtų laikinis, nes jų suvai kinti negalima. Anksčiau ar vėliau jie laimės! — sušuko Mackevičius.

— Kaimiečiai, kunige, jau ir dabar kenčia, — įsiterpė Akelaitis. — Ne tik kenčia, bet ir pralaimi, priešinamiesi bajorams-dvarininkams. Pavyzdžiui netoli įjieskojus, štai, kad ir Bagynų valstiečių kivrčas su Skrodskiu. Valstiečiai nukentėjo skaudžiai, nelaimėjo nieko, o jų atsparumas, pasiryžimas

Jono Vilkaičio 70 metų sukaktuvės

Žemė greit sukasi, todėl lai kas bėga greit: jau 14 metų bus kai netekome tėvynės — gimtinės. Bet, kai laikas bėga greit, dabar mūsų žmonės labiau skubina gyventi. Anksčiau, būdami tėvynėje, niekad neminėdavo 50 metų sukaktuvių, nes tai jokios sukaktuvės — tai pusė žmogaus amžiaus, nei senatvės sukaktuvės, kurios oficialiai ateina su 60-tųjų metų slenksčio peržengimu.

Tiesa, dėka įvairios pažangos, dabar žmonės gyvena žymiai ilgiau, negu jie gyvendavo prieš 50 metų. Tat skubėti mįnėti 50 metų sukaktuves nėra mažiausio pagrindo. Kas kita, kai asmuo susilaukia saky sim, 70 metų amžiaus, — tai jau garbingas amžius, palikęs už pakaly ir oficialias amžiaus sukaktuves.

Gegužės 11 d. 70-ties metų amžiaus sukaktuvių susilaukė žymus visuomenės veikėjas ir nenuilstamas spaudos darbuotojas Jonas Vilkaitis, be ko kita, ir „Nepriklausomos Lietuvos“ bendradarbis. Todėl, pasinaudojant įvairiais žinių šaltiniais, malonu paminėti garbingas jo sukaktuves.

J. Vilkaitis į lietuvišką darbą įsijungė nuo pat savo jaunystės dienų ir tęsia iki šiol.

Būdamas Petrapilio universiteto studentu, J. V. uoliai bendradarbiavo „Lietuvos Žiniose“, ir jų priede „Mokykla“. 1913 m. iš Maskvos į Petrapilį buvo perkelta „Aušrinė“. Vilkaitis tuojau ir čia buvo išrinktas jos darbininkų eiles ir aktyviai veikė. Studentaudamas, jis veikliai dalyvavo studentų draugijose ir studentų socialdemokratų veikloje.

Kilus pirmajam pasauliniam karui, J. V. pateko tarnybon „Zemsojuz“, tai Rusijos savivaldybių sąjunga, kuri karo metu fronte turėjo įstaigas, — perri šamuosius punktus, ligonines, maitinimo bei pagalbos punktus pabėgėliams ir t. t. Čia būdamas, jis turėjo progos daug padėti lietuviams.

Karui pasibaigus, J. V. tuo jau grįžo Lietuvon ir pradėjo dirbti Vilniuje, o lenkams Vilniū okupavus jis pateko į Tau radę, kur mokytajavo ir veikliai reikišėsi savivaldybių darbe. Kurį laiką jis vadovavo apskrities savivaldybei. Jis taip pat uoliai bendradarbiavo spaudos darbe. 1926 m., laimėjus rinkimus pažangiosioms politinėms partijoms, J. V. pakviestas Savivaldybių Departamento direktoriumi, bet po gruodžio 17 d. per versmo, pasitraukė.

1928 m. įsisteigus Ligonijų Kasoms, J. Vilkaitis išrenkamas jų direktoriumi Kaune ir tame naujame darbe parodė daug iniciatyvos ir sumanumo.

J. Vilkaičio veikla Ligonijų kasose verta ypatingo dėmesio ir verta platesnio aptarimo ypač čia — Amerikoje ir Kanadoje, kurios yra nepaprastai turtingos, bet ligšiol dar neturi darbo žmonių draudimo valstybiniu mastu, kai palyginti maža Lietuva, vos besikurianti po okupacijų, jau turejo darbi ninkų draudimą valstybiniu mastu, o ligonijų kasos buvo puikiai susitvarkiusios. Šis di Nukelta į 5-tą pusl.

SĖJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. * Leidžia ir redaguoja: G. J. Lazauskas, Eina penkti metai.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS
1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.
Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

kovoti, priešintis palaužtas ilgam laikui. Sukilimo atveju jie laikysis pasyviai.

Mackevičius nustebeš pažvelgė į Akelaitį.

— Tamsta nepažįsti savo žmonių, pons Akelevičiau, nori ir esi iš jų kilęs, — priekaištingai tarė kunigas. Ir, vaikščiodamas po Survilos saloną, ėmė karštai kalbėti apie valstiečius, kreipdamasis ne vien į Akelaitį, ne vien į ten esančius, bet tartum ir į visus kaimo žmonių jėga abejojančius:

— Mužikai išstvermingi ir savo skriaudų nepamiršta, mano ponai. Lietuvos žmonės didikai ir ponai engia jau keletas šimtmečių, o jie vis gyvi ir atsparūs. Dar atsparesni negu anksčiau. Jie kiekvieną kartą, susidėjęs aplinkybėms, kyla ko votai dėl geresnio gyvenimo.

Visi tylėjo ir klausė, nes žinojo, kad Mackevičius mėgsta kalbėti ir bekalbėdamas pats užsidega savo žodžiais, nepaisydamas, ar jo kas klausia, ar ne. Tad ir dabar, vaikščiodamas dideliais žingsniais iš kampo į kampą, jis ėmė kalbėti apie Lietuvos žmonių per ilgus amžius iškentėtas skriaudas ir jų priešinimąsi spaudėjams:

— Tamstos abejojate, ar mužikai išstvers, ar jų jėgos ne išsisems? Praeitis rodo, kad ne. Jums gal neteko susipažinti su valstiečių maištų istorija, o man teko. Kai mokiausi Vilniuje ir Kijevo universitete, aptikau istorinių šaltinių ir dokumentų, rodančių, kad dar Vytauto laikais, penkioliktojo amžiaus pradžioje, žemaičių valstiečiai apie Raseinius, nebepakędami bajorų priespaudos, buvo sukilę. Sukilėlių dalis pa siekėnet Klaipėdos pajūrį ir puolė Ordino žvejus. Kražių vietininkas, sutelkęs bajorus, stojo prieš sukilėlius. Bet tik Vytautas teįstengė juos numalšinti.

Ir jis ėmė pasakoti, kaip ilgainiui vis labiau spaudė valstiečius kunigaikščio vietininkai, seniūnai, tijūnai, vyskupai ir bažnyčių dignitoriai. Praraja tarp diduomenės ir valstiečių sparčiai gilėjusi. Ten — prabanga, lėbavimai, čia — priespauda, skurdas, badas. Mokesčių ir duoklių našta nepakeliamai sunkėjusi.

Čia ponas Šilingas, kuris taip pat domėjosi istorija ir buvo nemažai skaitęs, Mackevičiui nutilus, panorą papildyti jo žodžius:

— Kunigas sako teisybę. Prabangaus, išlaidaus gyvenimo pavyzdį šešioliktojo amžiaus vidury rodė pats karalius Žygimantas Augustas. Aš tyčia įsidėmiau kai kuriuos skaitčius Tamstos įsivaizduokit, kad jo dvaro virtuvėje kasdien būdavo pjaunamas jautis, o jo dvarieikiams — aštuoniolika karvių. O kiek ten sunaudojodavo kitokių maisto! Jo dvaro arklius su šerdavo kasdien po keturis šimtus gorčių avių. Gražūs skaičiai — tiesa?

— Norėčiau gyventi anais laikais ir būti jomylistos karaliaus dvarieikiu, — juokaudamas atsiduso Kudrevičius.

— Bet aš nenorėčiau būti vienu iš tų, kurie tas gėrybes karaliaus dvarui turėjo pristatinti, — pastebėjo Survila.

O Mackevičius, atsiliepdamas į tų ponų žodžius, tęsė savo mintį:

— Minios dykūnų tuko ne vien karaliaus, bet ir didikų dvaruose. Dėklos, mezliavos, mokesčiai nuo dubų ir nuo žag

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIETUVIAI VĖL DALYVAUS KANADOS TAUTINĖJE PARODOJE TORONTE

A. Tamošaitienei patariant, Toronto vyr. skaučių draugovė ėmėsi iniciatyvos, šiais metais įrengti lietuvių skyrių Kanados tautinėje parodoje.

Parodos įrengimu daugiau siai rūpinasi vyr. skautė Irena Šernaitė-Meiblejohn.

Dail. T. Valius sutiko apsimti visą meninį dekoravimą parodoje.

Paroda įvyks naujajame parstate „Queen Elizabeth Building“.

KUN. DR. M. KAVOLIS

priimtas Jungtinės Liuterionų Bažnyčios Amerikoj Illinois sinodo nariu šio sinodo konvencijoj Čikagoj gegužės 19—22 d. Illinois sinodas iki šiol rūpinosi bažnytine veikla vien tik anglų kalba ir vien angliskos parapijos bei jų kunigai buvo šio sinodo nariai. Tuo tarpu kitos tautinės parapijos ir dvikalbės parapijos su jų kunigais dalyvavo kitose tos pat bažnyčios sinoduose. Bet dr. Kavolis buvo pašauktas aptarnauti dvikalbę parapiją Collinsvilėj ir laikyti pamaldas kas šventadienį lietuvių ir anglų kalbomis.

Tuo dr. Kavolio priėmimu Illinois sinodas praplėtė savo veiklą už anglų kalbos ribų. Kaip žinoma, sakytoji bažnyčia Amerikoj laiko pamaldas 17 kalbomis. Bet visoj Amerikoj vyravo pageidavimas, kad bažnyčia krašte būtų „savoji“ bet ne „už sienietinė“. Praktika parodė, kad nyksta egzistencialinės sąlygos tautinėms parapijoms Amerikoj. Senosios kaitos žmonių su jų tėvų kalba pasklinda ar išmiršta. O emigrantų vaikai ima naudotis krašto kalba bažnytiniam gyvenime. Ir trūksta kunigų, pakankamai mokančių kelias kalbas.

Dr. Kavolio priėmimas įvyko jam pačiam prašant, Kanados Sinodui jį pervedus Illinois sinodo žinion ir sakytos bažnyčios prezidentui iš New Yorko bei Pasaulio Liuterionų Sąjungos pirmininkui specialiai rekomenduojant.

rių didėjo. Raštininkai ir tijūnai, rinkdami mokesčius ir dėklas, siautėjo po visą kraštą. Veltui žmonės skundėsi karaliui. Niekas jų skundų neklausė. Nors didžiausia bėda, dangus augstas — neįkopsi, žemė kieta — neįlįsi, kaip sako mūsų žmonės. Beliko kruvinos riaušės, sukilimai. Plačiai nuskam bėjo žemaičių samokslas apie Telšius, kur buvo išžudyta daug tijūnų, vietininkų ir bajorų. Žemaičių seniūnas stropiai sukilimą malšino. Vieną valstietį sukapojo į keturias dalis, kitus kore, iš kitų ūkius atėmė. Buvo sunaikinti istūs kaimai. Ar čia gaila ponams to velnio sėklos! Nuo žemaičių neatsilikto nė augščiau. Mat, viena bėda kitai ranką paduoda. Ukmergės ir Anykščių valsčiai sukilo dėl to, kad po nederlaus metų jiems buvo įsakyta šieną ir avižas vežti į pat Vilnių, karaliaus arklidėms. Sukilėlių vadą Buivydą sugavo, o jo žmona pabėgo. Tai štai jums, ponai, keletas žmonių gyvenimo bruožų iš viejpatavimo to karaliaus, kuris istorijoje nusipelnė humanisto vardą.

— Humanistai anais laikais, deja, ne visados buvo humaniški, — karčiai šyptelėjęs, pritarė Mackevičiui jaunas Survila.

— Tamsta, kunige, tur būt, dar nebaigėi tos ludnos istorijos? — klausė Šilingas. — Prisipažinsiu, aš išgirstu iš Tamstos daug ko naujo.

— Dar nebaigiau. Jei ponams įdomu, prašau. Man ką gi? Jei kalbi — prabliūvi, jei nekalbi — dūšia skaut.

Ir jis papasakojo porą epizodų iš baudžiauninkų priešinimosi ponams septynioliktajame amžiuje Upytės ir Ukmergės pavietuose. Ir ten keliolika maištininkų pakorė, kitus nuplukė rykštėmis. Kruviną bausmę užsitraukė Dirvėnų dvaro lazininkai. Tas dvaras priklausė vienuolėms, tegul joms Dievas atleidžia... Kruvinai buvo numalšintas ir Meškiūčių baudžiauninkų maištas aštuonioliktojo amžiaus pradžioje.

Ak, tas kunigas su savo šurpiom istorijomis. Ponia Survilienė veltui bando rodyti nekantrumą. Jis nepastebė ar ne paisy. O sūnus iš tolo ženklais ją prašo, kad nekludytų. Ir jadvė nenuleidžia nuo kunigo akių — taip ji įsiklausiusi į tas baisenybes!

— Bet dar nebuvo buvę Lietuvoje tokio valstiečių sukilimo, — tęsė Mackevičius, keldamas balsą, — koks išsiveržė šiaulių ekonomijos dvaruose antroje pusėje aštuonioliktojo amžiaus. Kaip audra siautėjo baudžiauninkų pyktis ir kerštas. Sukilėliai atsisakė klausyti urėdų ir prievaizdų, išsirinko savo vyriausybę ir bandė išplėsti sukilimą ir kitose Lietuvos vietose. Nepavyko jiems to padaryti. Ir šis sukilimas buvo nuslopintas, pašaukus kariuomenę. Vėl pasipylė kraujas. Nespėja sugerti to kraujo Lietuvos žemė! Vieną sukilimo vadą sumalė rate, dviem nukirto galvas, du sukapojo į keturias dalis ir sumaištė ant baslių prie vieškelio. Kitiems rykštės. Nieko! Suremėjęsios lazininkų nugaros jau ir anais laikais buvo apsupratūsios su rykštėmis...

Mackevičius nutilo, tylėjo ir jo klausytojai. Ponia Survilienė dū savo, prisispaudusi prie akių skarelę. Sunkūs kūnigo žingsniai dusliai beldė salono grindis. Susirūpinimą ir skausmą reiškė jo suspaustos lūpos, įdubusių akių žvilgsnis

DAIL. A. TAMOSAITIENĖ HAMILTONO SOKEJAMS AUDŽIA DRABUŽIUS

Hamiltono Tautinių Šokių grupės vardu p. G. Breichmanienė užsakė A. Tamošaitienės Dailės Studijoje išausti 8 poras vyriškų tautinių drabužių.

LIITUANISTINIAI KURSAI AUSTRALIJOJE

Švietimo Tarybos suorganizuotų Lituanistinių kursų pasikaitos Adelaidėje prasidėjo balandžio 11 dieną ir vyks kas penktadienis Lietuvių namuose.

Į pirmąsias paskaitas atvyko 22 jaunuoliai ir beveik tiek pat suaugusių.

Lietuvių Literatūros kursą pradėjo Pranas Pusdešris tema „Rašytinės Lietuvių Literatūros pradžia.“ Be jo, apie Lietuvių Literatūrą skaitys Pulgis Andriūšis ir L. Pakalnis. Pakalnio pirmoji paskaita apie Kristijoną Donelaitį. Pulgio Andriūšio paskaita Lietuvos girių dainius (apie Simaną Daukantą).

Lietuvių kalbos kursą pradėjo A. Gavelis. Jam talkininkaus Z. Gerulaitis.

Ponia Reisonienė rūpinasi, kad Lituanistinių kursų kuriantai galėtų sujungti naudingumą su malonumu. Tam tiks lūji, kaip Švietimo Tarybos jaunimo sekcijos vedėja ir aktyviausia šių kursų organizatorė, pertraukų metu organizuoja kursantams arbatėles.

LIETUVIAI AUSTRALIJOSE MENO PARODOJE

Adelaidės National galerijoje yra išstatyti 24 rinkiniai religinio meno tapybos darbai, išskirtinai įvertinti Blake ir Kristaus galvos premijų konkurse. Be darbų, laimėjusių premijas, kitų rinkinių darbų tarpe yra septyni darbai tapyti imigrantų menininkų, o iš jų keturi — lietuvių. Dviem darbais reprezentuojami Vl. Meškėnas ir J. Mikševičius. Abiejų po vieną kūrinių kiekvienos premijos konkursui.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

Aisku, kad garisame CAPE COD - OSTERVILLE Moss.

kurorte, naujai atidarytoje lietuviškoje viloje

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass.

Tel. GA 8-2748

(Sav. Dr. Edv. ir M. Jansonas)

- * Ištaiginga vila, erdvūs kambariai, 5 vonios.
- * Didelis salonas ir valgomas kambarys, 2 verandos.
- * 2 akrų privatus parkas — pušynas.
- * Siitas atviros jūros Craigville — Long Beach papludimis, tik 5 min. pėsčiom.
- * Geras lietuviškas maistas ir aplinkuma.
- * Kainos tik \$40—50 asm. per sav. Vaikams iki 10 m. pusė kainos. Studentams nuolaida.

Pasiekiamas traukiniu iki W. Barnstable (arba Hyannis).

Auto Route 6 iki R. 149 ir tada į Osterville ir iš Main St. į dešinę į 87 East Bay Rd. vilą „Audronė“.

Mosklo - Technikos naujienos

PATRANKOS IŠ PLASTINIŲ MEDŽIAGŲ

JAV karo laivynas išbandė patrankas, pagamintas ne iš plieno ir vario, kaip ligšiol būta, bet iš plastinės medžiagos, kuri tesudaro tikrai pusę metalinės patrankos svorio. Ši plastinė medžiaga, kurios gamybos išvystyme dalyvavo ir vienas lietuvis chemikas inžinierius Domas Adomaitis, vadinama „Cyclocac“, yra „Aurylo nitrile-butadine - styrenocopolimer resin thermoplastic“. Ji lengvai padaroma bet kokios spalvos. Spaudimą atlaiko ligi 35.000 svarų į ketvirtainį colį ir karštį ligi 4000 F laipsnių. Šis išradimas laikomas labai svarbiu karo technikai, bet ir civiliams reikalingas nemažiau svarbu.

- Aldona Slepetytė, žinomoji Balerina, parašė disertaciją „La Lithuanie dans l'Oeuvre de O. V. de L. Milosz“ — Lietuva O. V. Milašiaus kūryboje, už kurią New Yorko universitetas jai suteikė Filosofijos Doktorės laipsnį. Be to, universitetas jai įteikė dar specialų pažymėjimą už augšto lygio moksliskumą.
- Quebeco provincija pernai turėjo 43,081,000 dol. pajamų iš svaigųjų gėrimų, o 1956 m. — 39,539,000.

DIRBTINIS LIETAUS IŠ SAUKIMAS QUEBECO PROVINCIOJE

Mokslas ir tyrimai atidengia vis naujas gamtos reiškinių sritis, kurios ne tik atidengia mokslo atžvilgiu, bet ir svarbios praktiškame gyvenime.

Taip pereiną vasarą Quebeco provincijos šiaurinėje dalyje, 80-ties tūkstančių ketvirtainių mylių plote dirbtiniu būdu, naudojant lėktuvus, buvo iššaukiamas lietus. Bandymas pasisekė labai gerai. Augmenija bandymų srityje gavo pakankamai drėgmės, o miškai žymiai buvo apsaugoti nuo gaisrų.

Šis bandymas, kaip labai gerai nusisekė, yra laikomas reikšmingu ir vertingu įvykiu mokslo srityje. Bandymas sukėlė platesnį, net už Kanados ribų, susidomėjimą.

• Dorval lėktuvų stotis modernizavimo tikslui iš Federalinės valdžios gavo 16 milijonų 500 tūkstančių dolerių.

• Po 8 savaičių intensyvaus gydymo, „M. P.é red. J. K. lakauskas išleidžiamas iš ligoninės, bet į darbą dar negalės grįžti, nes turės prievartines sveikatai taisyti atostogas. Svartbiausia sveikatos sunegalavimas priežastis, — širdies vožtuvų sutrikimas po aziatinio gripo.

ir visas liesas kaulėtas jo veidas. Visi matė, kad jis dar nebais gėtos šurpios žmonių kančių istorijos. Iš tiesų, po valandėlės jis vel prašneko žemum, apimusių balsu:

— Kaip žmonių priešinimasis engėjams reikiiasi mūsų amžiuje, mes patys matome. Trisdešimt pirmajais metais valstiečiai stojo į sukilėlių gretas. Daugely vietų ir tada lazininkai atsisakė eiti į darbą. Jie naikino dokumentus, kur buvo surašytos jų prievolės, lažo dienos, činšai. Žemaičiuose baudžiauninkai savo ginklus nukreipė prieš bajorų valdžią. Dvarininkas Jacevičius su ginkluotų bajorų būriais juos nu galejo. Vadus, kaip paprastai, išdėdė arba iškorė, o cilinius išplakė rykštėmis. Taip! Bajorų pranašumas prieš mužikus ir čia pasirodė visu ryškumu!

— Štai jums, ponai, kelių amžių tik žymesnieji valstiečių maištų epizodai. Ką jie rodo, kad mužikų išstvermė kovoje dėl geresnio gyvenimo nemenkėja, bet, priešingai, auga ir stiprėja. Ir aš tamstoms sakau, kad tai, ką mes šiandien matome dešimtyse Lietuvos kaimų ir dvarų, yra tik pradžia to, ką išvysime po metų kitų.

Jis nutilo, priėjo prie stalo, nugėrė gurkšnį atvėsusios arbatos ir, sėsdamas į kėdę, paklausė:

— Tai ką, ponai galvojate apie savo žmones?

Niekas neatsakė į šį klausimą. Viktoras su Jadviga tebestovėjo atsisilieję prie galinio lango, kartkarčiais pasikeisdami pritarinčiais žvilgsniais. Senieji Survilai, Kudrevičius ir Šilingas sėdėjo prie stalo, pamiršę arbatą ir salduosius, o Akelaitis stovėjo čia pat prie sienos, rankas padėjęs ant kreslos atamos. Retkarčiais perbraukdamas ranka nukarusius ūselius, jis vienas sau kažką svarstė, galvojo. Nuo Stepono vėdo seniai nuslinko santūrumo išraiška. Atsirėmęs į verandos duris, jis sielvartingai žvilgsniu žiūrėjo pro sodą medžius į nusileidžiančios saulės vienerį aukrą nužertus, kitur šešėliais pridengtus laukus ligi pat įolyje melsva ūkana padūmavusio šilo.

Pagaliau atsiliepė Kudrevičius:

— Tamstos kalba, kunige, verčia mus susimąstyti. Vals tiečių galia milžiniška. Ir jei kada jie visi sukils, niekas pasaulėje prieš juos neatsilaikys. Tačiau kol kas jie palaidi, pakrikę. Tai kariuomenė be vado. Jei norit, kad ji laimėtų, suorganizuokit ją ir veskit.

Mackevičius pripažino, kad šis ponas sako teisybę, bet jis nukreipė žvilgsnį į visą laiką tylėjusį Akelaitį. Kunigas jau ne kartą pastebėjo, kad Akelaitis, karštai pritardamas sukilimo idėjai, vėsdavo, kai tik kas undavo puštį ponus ir pasisekimo viltis remti valstietiams. Kaip giliai buvo įsidedusios bajoriškų pažiūrų rūdys į to „chlopo“ samonę, nepaisant viso jo kaimietiško paprastumo!

O Akelaitis kaip tyčia, tarsi patvirtindamas Mackevičiaus nuomonę, į Kudrevičiaus žodžius atsiliepė savo „Gromatos Vilniaus senelio“ posakiais:

— Jei norim, ponai, sutelkti liaudies jėgas, vieninkim jas apie bajorystės idealą ir eikim išvien su lenkais. „Ba su lenkais kaip sutiksim, šlėktomis bajorais liksim“.

Jis nebaigė, pastebėjęs į save atkreiptą rūstų, priekaištingą Mackevičiaus žvilgsnį.

(d. b.)

St. Lawrence Oil

— GRYNA KUKURŲZŲ ALYVA

LENGVAI IŠPILAMOJE SKARDINĖJE!

ST. LAWRENCE ALYVA yra lengva ir švelni — gryna augalinė alyva, nepakeičianti patiekalo skonio.

Viskam, ką alyva gali padaryti, ST. LAWRENCE ALYVA tinka geriau, negu bet kokia kita, kurią jūs esate kada nors var toje. Kanadiečiai sėkmingai šią alyvą naudoja jau daugelį metų.

SALO-TAMS

KEPIMUI, TROŠKISIMUI

NEMO-KAMAI Prašykite NEMOKAMOS 36 puslapių RECEPTŲ KNYGELĖS „COOKING WITH CORN OIL“... rašykite į

KAMAI The St. Lawrence Starch Company Ltd. Port Credit — Ontario.

Bee Hive Syrup-Durham Corn Starch — ir Ivory Laundry Starch (baltų ir mėlynų) gamintojai.

MONTREAL

● Viktorijos šventė Montrealy neapseina be blogybių. Šiemet jos vaisiai buvo šie: 60 jaunųjų policija nuvežė į ligonines, policija buvo iššaukta 500 kartų, gaisrininkai 200 kartų, neatsargūs vaikų elgesys su ugnimi, raketom ir fejerverkais sukelė daug gaisrų, policija suėmė 200 asmenų už visokių nusikaltimų.

● Verduno miesto savivaldybė jau persikėlė į naujus savo namus, esančius prie Verdun Ave, tarp Wilibrord ir 1 Ave. Oficialus atidarymas įvyks birželio 18 d. Rūmai kaštavo 1,550,000 dol.

● Namų statyba šiemet yra didesnė: per praėjusius 4 mėn., šiemet statybai išleista 316,998,200 dol., o pernai per tą patį laiką tik 151,890,200 dol.

● 60 metų sukako, kai Montrealyje pasirodė pirmasis automobilis. Šios sukaktuvės ruošiamasi paminėti. Per 60 metų Montrealyje mašinų kiekis padidėjo beveik ligi 2 milijonų.

● Aliejaus valyklos Montrealy kasdien išvalo 270,000 statinių. Pernai Montrealis įvežė iš užsienio 243,000 statinių naftos.

TAISAU

televizijos ir radio aparatus.

H. Valiulis.

Skambinti po 5 val. vak.

HU 1-4313.

Sta Nu DE LUXE DRY CLEANERS

117 — 6th AVENUE, LACHINE

ME7-6727

Lietuviams nuolaida.

Sav.: P. RUTKAUSKAS.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

16 METŲ JŲŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259—3 Ave.,

Ville Lasalle.

PO 8-4588.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SAŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR. 6820—43 Ave. Rosemount.

Raymond 1-6005.

Kreiptis bet kada.

Muskrat paltus duodu gerom sąlygom išsimokėti

Mūsų mirusieji

PETRAS ŠALČIUS

1893 — 1958.

Laisvoje tautoje pasitaiko žmonių, sugebančių užimti plačios gyvenimo šakos barą ir jį varyti per visą savo gyvenimą.

P. Šalčius, apsisąrvojęs giliu, gerai pastatyto Maskvos universiteto mokslu, jaunas (25 m.) ir energingas 1918 m. grįžta į Lietuvą. Jis Vilniuje tuo jau patenka į Lietuvos išgriuvusių keliančiųjų branduolį ir imasi tiesti būsimajai Lietuvos kooperacijai kelius. Pirmoji Laikinoji Lietuvos vyriausybė buvo suorganizuota 1918 m. lapkričio 11 d. Tuoju buvo pradėtos leisti L. Lietuvos vyriausybės žinios ir jose jau randame paskelbtą Lietuvos kooperacijos įstatymą. Jį paruošė P. Šalčius. Matyti įstatymas buvo pakankamai geras, kad jis su mažais pakeitimais veiktų per visą Lietuvos laisvės laikotarpį. Ir taip P. Šalčius pirmasis savo darbais atkuriamoje Lietuvoje atsislojo kooperatinio judėjimo priskyje.

Į šį darbą P. Šalčius atėjo ne pripuolamai. Atėjo ne tarnybiškai, bet atėjo savanoriškai, giliaus kooperatinės idėjos supratimo vedamas.

Studijuodamas Maskvos universitete, jis ypatingai buvo susidomėjęs kooperacijos mokslo šaka. Jam darė didelio įspūdžio prof. V. Totomianc (vėliau iš žymiausių pasaulio kooperatininkų) paskaitos, seminarų darbai ir raštai. Po keletrių metų, kai P. Šalčius profesoriavo Lietuvos universitete, jis abu tapo dideliais draugais. P. Šalčius rėmėsi ir kitų mokslininkų ir kooperatininkų darbais. Jam buvo aišku, kad kooperatyvanai jungiasi ūkiškai silpnos, jungiasi tie, kurie arba bendrą darbą arba bendrą sąvųjų gėrybių realizavimu taisyti savo ekonominį gyvenimą.

Lietuva smulkųjų ir vidutinių ūkininkų kraštas. Šitam gyventojų sluoksniui yra ypatingas reikšmės paduoti vienas kitam brolišką ranką ir sujungtomis gretomis iškovoti ekonominio gyvenimo didesnę gerbūrį. P. Šalčiui buvo aišku, kad norint Lietuvos ūkininką pakelti, reikia tam kooperatines propagandas, kooperatines veiklas ir mokslo žinių.

Ir taip P. Šalčius aktyviai atsislojo visose tose trijose kooperacinio gyvenimo šakose. Jis rašė ir laikraščius straipsnius, t. y. per spaudą varo kooperatinę propagandą, ragindamas visus jungtis į kooperatyvus; jis steigia Pakaušės kooperatyvų sąjungą; jis šaukia kooperatininkų suvažiavimus; jis organizuoja kooperacijos departamentą; jis steigia Lietuvos kooperatininkų Bendrovių Sąjungą; jis steigia Kauno kooperatyvą — garsiąją Paramą; jis organizuoja kooperatininkų kursus, jis pakviečia Lietuvos Universitetą dėstyti kooperacijos mokslus ir t. t. ir t. t.

Kur tik kooperatininkai ran pasisukti, visur Petras Šalčius rasi pirmos eilės, ne tik tada, kada mūsų kooperatininkų judėjimas, Lietuvai atsikuriant, žengė pirmuosius žingsnius, bet jis nepasitraukė iš tų pozicijų ligi užėjo karas ir okupacijos. Leidžiamas kooperatinis

žurnalas Talka, leidžiamas kooperatinis laikraštis Bendras Darbas. Jų puslapiams mirgėte mirga P. Šalčiaus straipsniai tiek bendrais kooperacijos principais, tiek praktiniais kooperatyvų tvarkymo klausimais.

Dėstydamas kooperacijos kursą Lietuvos universitete, P. Šalčius nesitenkina publicistine savo rašiniams, duodamais periodikai, bet rašo ir mokslo veikalus. „Kooperatyvizmas“ ir „Kooperacija“. Pirmasis daugiau teorinis — dogmatinis, o gal net ideologinis veikalas, paties Vytauto Didžiojo Universiteto išleistas, buvo ypatingai naudingas jaunajai lietuvių studentijai. Jame buvo parodyta, kad didžioji žmonių idėja — kooperacija yra gyva ir naudinga. Antrasis veikalas „Kooperacija“ papildė kooperatinės idėjos teisingumą, kadangi visa me pasaulyje kooperatinė praktika pilnai patvirtina tai, kas kooperacijos principuose yra išryškinta.

Už šiuos darbus, P. Šalčiui V. D. Universitetas suteikė ekonomikos mokslų daktaro laipsnį. Jis buvo pakeltas į profesorius, o atgavus Vilnių, 1939 m. rudenį, buvo išrinktas Vilniaus universiteto prorektoriumi.

Būdamas labai darbštus, profesorius P. Šalčius daug rašė iš bendrinės ekonomikos mokslo klausimais. Ypač iš tos srities apšiai davė vertingų literatūrų. Be to, jis kruopščiai studijavo „Aušros“ ir „Šviesos“ ekonomikos raštus ir 1932 m. iš to parašė originalų darbą.

Bendrai imant, prof. P. Šalčius savo publicistinėmis ir versliniais raštais buvo vienas iš produktyviausių profesorių. Tad ne tik kooperacijai, bet ir ekonomikos mokslų srityje jis jaunam Lietuvos universitetui paliko nemažą indėlį. Reikia manyti, kad jis per šiuos paskutiniuosius (1944—1956) metus nors bolševikų ir buvo atstumtas nuo mokslo darbo universitete, bet savo žmonos išlaikomas (jo žmona rašytoja p. Šalčiuvienė-Gustaitytė, bolševikai buvo paskyrę namų sargų) turėjo progos „nieko kita neveikdamas“ ką nors dar parašyti. Bet vargu ar jo darbai bolševikų valdomoj Lietuvoj galės išvysti pasaulį. „Petras Šalčius — Lietuvos kooperacijos tėvas“, tokia nuomonė buvo susidariusi lietuvių tautoje visai pagrįstai. Jis jau mirė. Kooperatininkams, gyvenantiems laisva jame pasaulyje praverstų šio didžiojo lietuvių-kooperatininko darbus ir gyvenimą visapusiškai paminėti ir įvertinti.

J. Audėnas.

PRIEŠ 15-KĄ METŲ MIRĖ GAMTININKĖ PRIELGAUSKIENĖ

Š. m. birželio 1 d. sueina lygiai 15 metų kai mirė labai plačiai žinoma pedagogė ir gamtos mokslų tyrinėtoja Dr. Antanina Glebavičiūtė — Prielgauskiene, Kaune. Šita reta asmenybė apledo mūsų pasaulį per daug anksti. Bet apledo tik dėl to, kad iki šiol nėra išrasta beveik jokių priemonių prieš baisiąją ligą — vėžį...

A. A. Antanina Glebavičiūtė — Prielgauskiene gimė 1898 metais Gegėdžių kaime, Pašvitinio valsčiaus, Šiaulių apskrityje.

1917 metais ji baigė Petrapilio mergaičių gimnaziją. Kelis mėnesius tarnavo Rusijos Laikinosios Vyriausybės užsienio reikalų Ministerijoje, kaip pui ki prancūzų kalbos žinovė. Laikinoji Rusijos vyriausybė jėškojo jaunų ir gabių žmonių. Jų tarpe buvo Ant. Glebavičiūtė. Bet 1917 metų pabaigoje, kada komunistai su Leninu priešakyje užgrobė valdžią, Glebavičiūtė greit susiorientavo ir iš tos tarnybos pasitraukė. Ji nutarė baigti 8 klases, kad galėtų stoti universitetan. 1918 m. A. Glebavičiūtė baigė Petrapilyje gimnazijos 8 metų kursą ir jau ankstyvą rudenį išvyko Lietuvon. Ji buvo veikli Pašvytinio valsč. Komiteto organizatore, valsčiaus teismo sekretorė ir etc.

1918 m. rudenį Ant. Glebavičiūtė nuvyko Kaunan ir įstojo užsienio reikalų ministerijon, kuri vos buvo pradėjusi organizuoti. Ten ji dirbo iki 1919 metų pabaigos. Bet jai tas diplomatinis darbas nepatiko ir ji 1919 m. pabaigoje perėjo dirbti Švietimo ministerijon.

Jauna mokytoja Ant. Glebavičiūtė buvo paskirta gamtos mokslų dėstytoja Joniskio progimnazijon. Ji iš karto pasirodė kaip puiki gamtininkė ir jau 1920 m. perėmė Joniskio gimnazijos direktoriaus pareigas, kada buvo vės direkt. Baiys Zygelis buvo išrinktas Steigiamajam Seimam.

Gabi mokytoja A. Glebavičiūtė greit užsitarnavo didelį tėvų ir mokytojų pasitikėjimą.

1923 m. rudenį studijų tikslais A. G. atvyko Kaunan, įstojo Universitetan ir pradėjo dirbti Profesinės Gimnazijos suaugusiems vakarinėje gimnazijoje. Darbas buvo gyvas, bet gana sunkus. Daug reikėjo ruošti ir dirbti su gimnazijos kur (Nukelta į 6-tą psl.)

JONO VILKAICIO 70 METŲ SUKAKTUVES

Atkelta iš 4 pusl.

delis darbas buvo kaip tik tai J. Vilkaicio.

J. Vilkaiciui vadovaujant Ligonių kasoms, buvo sutvarkytas nemokamas gydymas — pas privačius gydytojus ir ligoninėse, — o ligonių šeimos gauda uo gydymų darbininkų darbo atlyginimus. Pačios Ligonių kasos turėjo savo kabinetus, — vi daus ligų, akių, dantų, gimdyvių ir tt., — tai buvo tiesiog idealu. Be to, Ligonių kasos statė sanatorijas, kurioms ir dabar rusų okupantas didžiulio jasi, rodydamas jas, lyg jos būtų bolševikų pastatytos. Gerb. Sukaktuvininkas turėtų plačiau apie Ligonių kasas parašyti, kad ir Amerikos darbo žmonės sumaniau ir organizuočiau galėtų už jas kovoti.

Jo užnamu buvo įsteigtas ir pradėtas leisti labai naudingas Ligonių kasų žurnalas „Darbo Sveikata“. Tuo pat laikui jis buvo nuolatinis „Motinos ir vaiko“ draugijos valdybos narys ir Užsienio lietuvių bos remti Dr-jos veiklus valdybos narys.

Jis taip pat buvo uolus kooperacijos idėjos puoselėtojas ir ilgą laiką „Kooperacijos“ draudimo sąjungos valdybos pirmininkas. Be to, jis vadovavo kooperatinei „Raidės“ bendro tų.

vei.

Bolševikams Lietuvą okupavus, J. Vilkaitis, būdamas Valskybinio Draudimo Valdytoju, daugeliui atleistių iš savo vietų lietuvių pareigūnų davė prielaidą ir suteikė darbo, tuo būdu ne vieną išgelbėdamas nuo Sibiro tremties. Visa eilė čia dar esančių asmenų jo drąsius darbus gerai prisimena ir su dėkingumu įvertina.

Vokiečių okupacijos metu J. V. įsijungė į pagrindinį darbą ruošti dirvą nepriklausomai demokratinę Lietuvai atstatyti, bet politinės aplinkybės susiklostė kitaip. Jis turėjo, kaip ir kiti tūkstančiai lietuvių, atsidurti Vokietijoje.

Karui pasibaigus jis buvo kurį laiką Lietuvių Bendruomenės Vokietijoje Valdybos Pirmininkas.

1949 m. J. V. su šeima (žmona ir dviem sūnumis) atvyko į JAV.

Jubilatas dabar gyvena prie sūnau ir taip pat nenuilstamai dalyvauja spaudoje ir visomis jėgomis dedasi į kiekvieną darbą Lietuvos laisvinimo bare.

Pabrėžtina, kad J. Vilkaitis visą laiką uoliai dirba kaip lietuvių žinių bei okupuotos Lietuvos gyvenimo faktų vertintojas — komentatorius, kurio žinios ir komentarai radio bangomis per VLIKo išlaikomas radio valandėles kasdien plaukia į Lietuvą ir orientuoja jos žmones visais aktualiais klausimais.

Turėdamas, dėka savo amžiaus ir gabumų, didelį žinojimą Lietuvos gyvenimo, politinių srovių ir archyvinių žinių, jis taikliai ir tiksliai atremia visus Lietuvos okupanto prasiūmus ir išaiškina jo pasiūlymus. Tai yra labai gražus jo darbas, kokį tikėtai jis vienas savo apimtyje gali dirbti ir dirba atsidėjęs.

Šių sukaktuvių proga palinkėsime darbščiam visuomenininkui ir spaudos darbuotojui mininkas. Be to, jis vadovavo geros sveikatos ir ilgiausio me kooperatinei „Raidės“ bendro tų.

J. Kardelis.

Roll
with the
Best!

Garsiausias cigaretinis tabakas.

LAIKRODININKAS - AUKSAKALIS

A. ŽUKAS

Įvairių firmų laikrodžiai, žiedai ir kitos įvairios puošmenos. Didesniems pirkiniams duodu ypatingai dideles nuolaidas. Taisau laikrodžius, žiedus ir visas kitas puošmenas. Užsakymai priimami ir paštu.

976 Church Ave., Verdun (kampas Bannantyne)

Telefonai: Biznio PO 9-5841, namų: PO 9-5841

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

VISŲ RUŠIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)

Montreal 36, Que.

Tel. Raymond 7-3120.

12 metų patyrimas.

Verdun

PO 6-5641

HICKSON GROCERY

ALUS ir MAISO PRODUKTAI

Pristatymas nemokamai

241 Hickson Ave.

Sav. Paul Jocas

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVĖJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 20 metų praktika

Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville Lasalle,

Montreal, P. Q.

Tel.: HU 8-0162.

Įvairūs siuntiniai

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ,
LENKIJĄ IR U. S. S. R.

IS KANADOS:

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus rūbus, avalynės, vaistų ir kitų reikmenų įvairius siuntinius. Turime parduoti kostiumams, paltams ir suknelėms medžiagų, priedų ir įvairių kitokių prekių.

IS ANGLIJOS:

Priimame užsakymus ir siunčiame įvairius vaistus, dantims taisyti įvairias medžiagas, akordeonus, mezgimo mašinas, laikrodžius, stiklui pjauti peiliukus, parkerius, skustuvus, plaukams kirpti mašinėles, įvair. tekstilės medžiagas ir t. t.

STANDARTINIAI TEKSTILĖS SIUNTINIAI:

1. 2 kost. viln. medž. 7 yrd. 1 paltui viln. medž. 3 yrd. 1 sukneli viln. m. 3 yrd. pamušalo 7 yrd. šerinės (kljonkės) 3 yrd. Iš viso už \$ 79,90	3. 2 kost. arba lengv. mot. palt. viln. medž. 6 yrd. 4 kst. vyr. viln. m. 14 yrd. 2 vyr. palt. viln. m. 6 yrd. pamušalo 18 yrd. šerinės (kljonk.) 8 yrd. stikl. pjauti peil. su deimant. Iš viso už \$ 173,90
2. 2 kost. viln. medž. 7 yrd. 2 paltams viln. medž. 6 yrd. 1 suknel. viln. medž. 3 yrd. 2 suknel. rayono m. 8 yrd. pamušalo 10 yrd. šerinės (kljonk.) 4 yrd. stiklui pjauti peil. su deim. Iš viso už \$ 124,60	4. 4 kost. viln. medž. 14 yrd. pamušalas 8 yrd. šerinės (klj.) 4 yrd. Iš viso už \$ 81,90

(Užsakant prašau nurodyti medž. spalvą ir vyrišką ar mot.)

IS DANIJOS:

Priimame užsakymus ir siunčiame įv. maistą, dviračius ir t. t.

STANDARTINIAI MAISTO SIUNTINIAI:

Viengubi:	Dvigubi:
1. Taukų ... 10 kg \$21.70	42. Taukų ... 20 kg \$38.80
2. Cukraus ... 10 kg \$12.30	43. Cukraus ... 20 kg \$20.95
3. Ryžių ... 10 kg \$14.45	44. Ryžių ... 20 kg \$24.65
8. Sviesto ... 10 kg \$30.90	49. Sviesto ... 20 kg \$52.45
12. Taukai ... 5 kg	53. Taukai ... 5 kg
Cukrus ... 5 kg \$17.60	Cukrus ... 5 kg \$31.05
13. Sviestas ... 5 kg	54. Sviesto ... 10 kg
Cukrus ... 5 kg \$21.50	Cukraus ... 10 kg \$35.80
14. Taukai ... 5 kg	55. Taukų ... 10 kg
Cukrus ... 2½ kg	Cukraus ... 5 kg
Ryžiai ... 2½ kg \$18.90	Ryžių ... 5 kg \$31.90
21. Cukrus ... 8 kg	62. Cukraus ... 16 kg
Kakao ... 1 kg	Kakao ... 2 kg
Sviestas ... 1 kg \$17.65	Sviesto ... 2 kg \$30.76
23. Cukrus ... 3 kg	64. Cukraus ... 6 kg
Lašinukai ... 3 kg	Lašinukų ... 6 kg
Taukai ... 3 kg	Taukų ... 6 kg
Arbaos ... ½ kg	Arbatos ... 1 kg
Kavos ... ½ kg \$24.60	Kavos ... 1 kg \$44.95
25. Cukraus ... 4 kg	66. Cukraus ... 8 kg
Sviesto ... 2 kg	Sviesto ... 4 kg
Ryžių ... 2 kg	Ryžių ... 4 kg
Kakao ... 1 kg	Kakao ... 2 kg
Lašinukų ... 2 kg	Lašinukų ... 4 kg
Pipirų ... ½ kg \$25.20	Pipirų ... 1 kg \$45.90
36. Šokol. plyt. 1 kg	77. Šokolad. pl. 2 kg
Kakao ... ½ kg	Kakao ... 1 kg
Kavos ... ½ kg	Kavos ... 1 kg
Pieno milt. ½ kg	Pieno milt. 1 kg
Nescafe, dž. ½ kg	Nescafe, dž. 1 kg
Sviesto ... 1 kg	Sviesto ... 2 kg
Cukraus ... 3 kg	Cukraus ... 6 kg
Taukų ... 3 kg \$28.77	Taukų ... 6 kg \$54.60
38. Sviesto ... 2 kg	79. Sviesto ... 4 kg
Taukų ... 2 kg	Taukų ... 4 kg
Kavos ... 1 kg	Kavos ... 2 kg
Šokolado ... 1 kg	Šokolado ... 2 kg
Kakao ... 1 kg	Kakao ... 2 kg
Amer. cig. 4 kart. (400)	Amer. cig. 4 kart. (800 c.)
Tabako ... 1 kg \$40.25	Tabako ... 2 kg \$76.25
40. Cigarečių 5 kart. (1000 cig) ... \$16.80	81. Cigarečių 10 krt. (2000 cigarečių) \$29.90
41. Tab. 5 dž. 560 gr \$12.95	82. Tabako 10 dž. 1120 gramų ... \$22.10
Vyr. ar mot. dviratis \$78.00	

Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING Co.

CENTRINĖ ĮSTAIGA:

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Tel. LE. 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686
ponia V. Juraitis.

94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315
ponia M. Venskevičienė.

DARBO Valandos: pirmadieniais-penktadieniais nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 v. ryto iki 5 val. v.

Sav. A. KALUZA

MŪSŲ MIRUSIEJI...

Atkelta iš 5-to puslapio.
są peraugusiais žmonėmis.

1939 m. A. A. Antanina Prielgauskienė gavo gamtos mokslų doktoratą VD U-te Kaune ir pasižymėjo moksliniais atradimais. Ji buvo pati pirmoji moteris, kuri baigė gamtos mokslų VDU Kaune ir doktorizavosi iš gamtos mokslų. Ji laiko ma pirmoji VDU gamtos mokslų daktarė, apgynusi mokslinę tezę. Jos mokslinis darbas yra daugelio Amerikos ir Europos Universitetų bibliotekose kaip geriausias pavyzdys gamtos mokslų tyrinėjime.

A. A. Ant. G. Prielgauskienė 1943 m. Kaune mirė nukankinta sunkios ir nepagydomos ligos — vėžio. Ji buvo Kaune palaidota šalia vyro giminaicio F. Prielgausko, su kuriu paminklu. Jos asmenybė liks pedagogo gijos istorijoje, kaip šviesios spindulėlis, kuris rūpinosi Lietuvos jaunimu ir jo išauklėjimu!

K. Girdvainis.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI ĮSIGYJA NAMUS

Ne privačius, šeimoms gyventi, bet bendruomeniškus, Lietuvių namus, kuriuose galėtų daryti parengimus, suburti mokyklas, paskaitas, vakarus ir, kas svarbiausia — jaunimui susirinkimui vietą. Jau beveik visos Australijos lietuvių kolonijos arba įsigijo, nušipirko, arba pačios statosi talios būdų namus.

Talkos būdu lietuvių namus baigia statyti Bankstowne, kuris yra Melburno priemiestis, lietuviai. O Melbourne dabar nusipirko namus. Melbourne Lietuvių Klubu vardu sutartą pasirašė pirmininkas ir du tarybos nariai. Namai mokama £65 93. Yra ta igeras mūrinis septynių kambarių ir dviejų virtuvių gyvenamasis namas su plačiu koridoriu ir talpia svetaine. Kieme yra įruošta teniso aikštė, kur lengva įruošti ir krepšinio aikštę. Sklypas yra L raidės formos, kurio frontas yra 72 pėdų, užpakalis 119 pėdų platus; sklypo ilgis — 190 pėdų. Kieme yra oranžerija. Šis objektas nupirktas visų tarybos narių vieningu sutarimu.

Northcote miesto savivaldybė yra davusi Klubui leidimą namuose įruošti lietuvių kultūrinį centrą.

Lietuvio Advokato Įstaiga

VICTOR D. ALKSNIS

Advokatas-Notaras

62 Richmond St. West
Room 503

(kampas Bay & Richmond)
TORONTO, ONTARIO
Telefonai

Įstaigos Namų
EM 2-2585 ST 8-5088

A. E. McKAGUE

Barrister and Solicitor

Advokatas ir Notaras

Tel. EM 4-1394, EM 4-1395

1008 North Ontario Bldg.

330 Bay Street,

TORONTO 1, Ontario.

Taupyk ir skolinkis kredito kooperatyve

„P A R A M A“

Paskola 1 asm. iki \$ 3,000.—

Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.

Darbo valandos:

Pirmad. ir penktad. nuo 10—12 v. ryto ir 5½—9 v. vak.

Antradieniais nuo 10—12 v. ryt. ir 7—9 val. vakaro.

Trečiad. ir ketvirt. nuo 10—12 val. ryto. Vak. uždaryta.

B Ū s t i n ė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W.

Toronto, Ont. Tel. LE 2-8723.

Restoranas „RŪTA“

994 DUNDAS ST. W.

Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prietvyrusių virėjų. Atidarytas nuo 6.30 v. ryto iki 10.30 v. vak.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Savininkai: V., H., J. IVANAUSKAI

BURTŲ naktis.

JONINIŲ naktis.

PAPARČIO ZIEDAS!

Šiemet tradicinis paparčio žiedas Niagaros pusiasalyje pražydės birželio 21 d., šeštadienio naktį, St. Stephen's Hall, prie Wellando, Port Robinson Rd. ir Main East kampas.

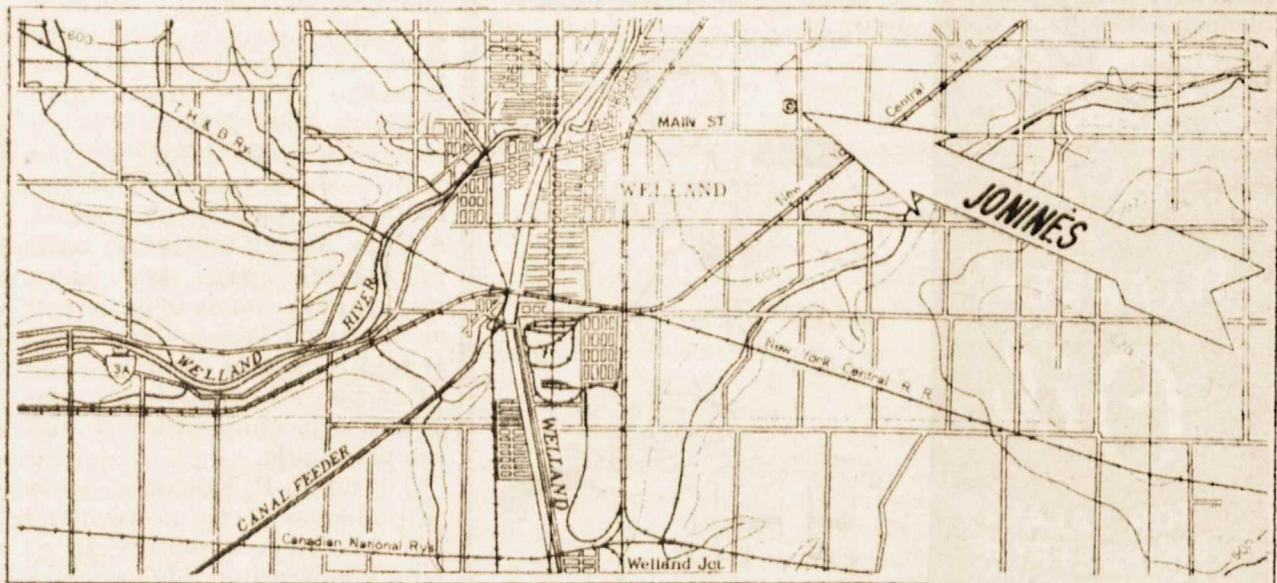
Žiedo garbei programa: žurn. Al. Gimanto žodis, muz. P. Armono vadovaujamas Rochieste rioro vyrų kvartetas ir jaunosios Toronto lietuvaitės — Išraiškos Šokio Studijos mokinės va dovaujamos Jonės Kvietytės-Urbonienės.

Šokiams muzika Vytauto Babecko. Pradžią 5 val. p. p.

JONAI IR JONŲ draugai ir draugės sekit čia talpinamo žemėlapiu kelius

į vienintele tokiu plataus masto Kanadoje

JONINES

VKL5 St. Catharines Skyrius.

NIAGAROS PUSIASALIS

JONINĖS! ŠIEMET ŠAUNI AUSIOS JONINĖS!

Birželio 21 d. ruošiamės dideles Jonines. Jos per keturius metus jau įėjo į Niagaros pusiasalio lietuvių tradiciją. Jų kilimė ir reikšmė jau esame skelbę.

Šiais metais jos ruošiamos su ypatingu atsidejimu ir daugiau pajavirinta programa su tikslu sutraukti didesnę skaičių svečių.

Dideliu parengimui reikės įdėti nemažai pastangų, trūso ir daug darbo, bet rengėjai laikosi to principo, kad nėra joks darbas per didelis ir persunkus, kada reikėtų ateiti pagalbą vargstančiam broliui ir sesei.

Iš Suvalkų trikampio gauna me graudžių laiškų šaukiančių pagalbą. Ten ne tik suaugę, bet ir vaikai alkani ir nuplyšę. Mūsų, laisvėje gyvenančių lietuvių, yra pareiga ateiti jiems į pagalbą.

Todėl renkame drabužius ir avalynę ir jiems siunčiame. Pirmasis drabužių ir avalynės transportas 200 svarų iš St. Cat

rinį centrą. Pirmoje eileje čia, žinoma, ras savo jaukų kampą lietuvių jaunimas.

Lietuviai advokatai

NEIMAN, BISSETT

& SEGUIN

Barristers, Solicitors,

Notary Public.

Heyden Street

(netoli Bloor ir Yongle)

Toronto 5, Ont.

Tel.: Office WA 4-9501

Res.: BE 3-0978

S A V I P A S S A V U S I!

Auto mašinų mechaniniai darbai, sulankstymai ir darymas atliekami kvalifikuotų mechanikų greitai ir sąžiningai.

DUFFERIN GARAGE

1423 Dufferin St., LE 3-6149

(įvažiavimas iš Geary Ave.)

Sav. V. DUNDYS

SIUNTINIAI LIETUVON

Žinoma siuntinių firma ORBIS siunčia siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus. Siuntiniams žemos kainos ir greitas pristatymas. Siunčiame visas leistinas prekes.

- * Siunčiame maistą: geriausios rūšies - eksportinį.
- * Siunčiame tekst. medžiagas - vilnones nuo \$ 10.00 už 3½ y. ir daugiau.
- * Siunčiame avalynę - batukai nuo \$ 8.00 ir daugiau.
- * Siunčiame odą K 10 pėdų (3-4 por. bat.) \$ 11.50.
- * Siunčiame dviračius su visom išlaidom \$ 87.50.
- * Siunčiame siuvamas Mašinas — kojine mašiną su išlaidomis \$ 160.00.
- * Akordeonai 120 bosų apie \$ 295 su visom išlaidom.
- * Plaukam kirpti įrankiai, stiklui rėžtukai ir daugelį kitų smulkmenų galite pasirinkti pagal kainaraštį.

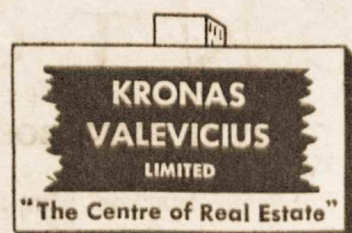
Vaistai:

Turime didelį pasirinkimą vaistų; čia patiekiame kai kurias kainas:

CORTISONE	100 tab. 5 mg	\$ 6.90
Prednison (METICORTEN)	100 tab. 1 mg	\$ 5.75
Prednisolone (STERANE, METRICORTILENE)	100 tab. 1 mg	\$ 8.00
SERPASIL 100 tab. 23 mgm		\$ 2.15
Largactil	100 tab.	\$ 3.60
Multavitaminai	1000 tab.	\$ 7.50
Streptomycin	10 gr	\$ 2.60
Isoniazid (rimifon)	1000 tab. 50 mgm	\$ 4.60
PAS	0.5 gr 500 tab.	\$ 3.50

ORBIS

Reikalaukite kainaraščių:	Lietuviški kainaraščiai:
298 Bathurst St. TARONTO, Ont. Tel. EM 4-2810.	578 Wyandotte St. E. WINDSOR, Ont. Tel. CL 6-3982
Hamilton, Ont. Tel. JA 8-5257	3570 W. Vernor Detroit 16, Mich. Tel. TA 5-9783
4414 S. Rockwell St. Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-2445	

Prieš perkant ar parduodant
namus, biznį, ūkį etc.
pasitarkite su mumis:

KRONAS - VALEVICIUS LIMITED

366 MAIN ST. EAST, HAMILTON, ONTARIO

DIDŽIAUSIA REAL ESTATE ĮSTAIGA HAMILTONE (3 skyriai).

Jums sąžiningai patarnaus mūsų lietuviai atstovai:

Centrinė įst.: p. Vladas Antanaitis, p. Stela Panavienė, p. Vladas Panavas, p. Jonas Mikėlėnas tel. JA 8-8491. „The Centre“ skyrius: p. Leonas Gasiūnas tel. LI 9-1341. East End Skyrius: p. Tony Zaranka, telef. LI 9-3572.

Lietuviai: norintieji atsikelti į Hamiltoną, rašykite mums ir mes suteiksime Jums pa-
geidaujamas informacijas.

Taupykite ir skolinkimės kooperatiniame bankelyje
„TALKA“.

Augšti procentai už indėlius. Sumažinti procentai už paskolas. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė yra apdrausta.

Darbo dienos: Penktadieniais nuo 6 val. vak. iki 8 val. vak., notaro A. Liudžiaus įstaigoje (II augštas), 128 Main St. W., tel. JA 7-55 75. Sekmadieniais nuo 12 v. iki 2 val. p. p., Parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N. Susirašinėjimo adresas 15 Homewood Ave.

HAMILTON

MŪDOJO BIRŽELIO DE PORTACIJŲ MINEJIMAS

Baltų Federacija Hamiltone, kiekvienais metais birželio mėn. rengia rusų įvykdytų 1941 m. birželio mėn. žiauriųjų deportacijų minėjimą. Toks minėjimas šiais metais rengiamas birželio 15 d. 2 val. p. p., Hamiltone, Connaught Royal Hotel, Crystal Hall. Šiais metais minėjimui vadovauja estai. Kadangi eise na per miestą nebesudaro reikiama efekto, tai jos šiemet nebus.

Apylinkės Valdyba prašo visus hamiltoniečius kuo skaitlingiau dalyvauti. Būtų labai gražu, kad moterys pasiųstų tautiniais rūbais. Minėjimas prasidės punktualiai, — maloniai prašome nesivėluoti.

Hamiltono Apyl. V-ba.

LIETUVIS BIZNIERIUS

mėšos parduotuvių sav. Vl. Kybartas, Airijos arklių lenktynių nupirktu biletu, gali laimėti 140 tūkstančių dol., taip pranešė vietos dienraštis The Hamilton Spectator. Kaip laikraštis pažymi, Vl. Kybartas loterijos bilietą nupirko pirmą kartą. Jo mažiausias, užtikrintas laimėjimas yra 2 tūkst. dol. Bilietas kainuoja tik 3 dol.

YVON L'HEUREUX LTD. ENTERPRISES

Skelbia

Split Level, Bungalow ir Ranch tipo namus

puikioje vietoje — Beloeil, netoliese St. Hillaire kalno ir Richelieu upės, 15 mylių į pietus nuo Jacques Cartier ar Victoria tiltų. Pilna kaina \$ 13,000 ir \$ 13,500 su 3 mėgiamaisiais ir išbaigtu kambariu rūsyje. Šie namai jau pastatyti ir galima juos apžiūrėti. Finansuoti CMHC ir statytojo su tik \$ 500 įmokejimu.

Statome namus ir pagal Jūsų planą.

Aplankykite mūsų projektą 595 Brousseau St., Beloeil Station. Skambinti (reverse charges) FOrest 7-5220, po 6 val. vak. FOrest 7-2392, klausiant Mr. Harold.

M. MAČIUKAS

VYRISKŲ IR
MOTERISKŲ ROBŲ

SIUVĖJAS

AUGSTOS KOKYBĖS
RANKŲ DARBAS
ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.,
Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

suteikė J. E. Londono vysk. Turner. Prieš sutvirtinimą J. Tks. anglų kalba klausinėjo katekizmą. Dalis vaikų, lankydami viešąsias pradžios mokyklas, iš tėvų yra išmokę tik lietuviškai, todėl ir atsakinėti jiems nebuvo lengva. Taip pat, ir per palaiminimą, viskas vyko anglų kalba. Ar nevertėtų Kanados Lietuvių Kunigų Vienybei susitariti su bažnytine hierarchija ir pakviesti į lietuvių kolonijas mūsų vyskupą iš Čikagos J. E. V. Brizgį?

CENTRINĖJE BIBLIOTEKOJE

buv. B-nės valdyba įrengė lietuviškų knygų skyrių. Jis mato mas labai aiškiai, nes virš lentynų yra užrašas „Lithuanian“. Pasirodo, kad knygomis susidomėjimas yra labai didelis. Biblioteka nusprendė dabar visas lietuviškas knygas patirkinėti ir paprašė B-nės valdybos išsinešančių knygų sąrašo. Reikia pažymėti, kad Centrinė biblioteka gauna ir L. E. to mus, o taip pat joje yra daug anglų kalba knygų apie mūsų Tėvynę ir taip vertimų, kaip ramono „Kryžiai“, Dr. P. Jurgėlos „Lietuvos Istorija“ ir kt. Patikrinus knygų paraišką, matome anglų skaitytojų tarpe (imant knygą, dedamas antspaudas) pasirodo, kad jis yra taip pat labai didelis. Daugiausiai paimta yra Kryžiai, Lietuvos Istorija ir Harrimano Lietuvių kovoja už laisvę.

Ar nevertėtų ir kitoms kolonijoms susirūpinti mūsų kultūros propagandą Kanados bibliotekose. Kaip matome, reikia tik padaryti pradžią, o vėliau bibliotekos vadovybė pati knygas nuperka, savaime aišku, esant knygų poreikavimui. K. B.

REDEEMER LIUTERONIŲ BAŽNYČIOJE,

Main Street East ir Wexford gatvių kampas, sekmadienį, birželio 15 d., 3 val. po pietų lietuvių pamaldos.

Kun. L. Kostizenas.

AUKOK BESIMOKANČIAM JAUNIMUI — VASARIO 16 GIMNAZIJAI

SIUNTINIAI

LIETUVON IR Į KITUS SOVIETŲ KRASTUS

per ANGLIJĄ ir ŠVEDIJĄ.

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis
per Janiną ADOMONIENĘ.

Siunčiame įvairiausių vaistų, gydymo reikmenis, medžiagas, drabužius, odas, avalynę, siuvimo mašinas, akordeonus, dviračius, maistą ir tt. Užsakymai iš kitur priimami paštu.

Siuntiniai pilnai apdrausti.

Kreiptis: 1319 St. Germain, Ville St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

PO 7 0211
PO 7-0311

Office: 727 Argyle
VERDUN

VERDUN COAL Reg'd.

Gerard Viau, sav.

ANGLYS — MALKOS — KURO ALYVA

BELLAZZI — LAMY, INC

PO 8-5151

7679 George St., Ville Lasalle.

Ivairi medžio statybinė medžiaga. Duryš, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

LONDON, ONT.

Atkelta iš 2-ro psl.

žiuje, Australijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Kanadoje ir daugely kitų vietų. Gamyba vyksta labai sklandžiai. Viena mašina per vieną valandą pagamina vidutiniškai 21,600 būklų alaus. Dirba 3 pamainos darbininkų, taigi 24 valandas per parą ir per tą laiką viena mašina pagamina daugiau negu pusę milijono būklų. Mašinų į darbą paleidžiama tiek, kiek jų tuo momentu reikia. Reikalui esant dabartinė produkcija gali būti patrigubinta. Kas prieš porą metų buvo dirbama rankomis, dabar beveik viskas atliekama mašinomis.

Bet dar būdingesnis šios firmos požymis, visoj Kanadoje šiai bendrovei pripažintas, tai — jos nepaprastai puikūs santykiai su savo darbininkais ir tarnautojais. Ji turi seniausią darbininkų uniją iš visų alaus gamyklų. Nuo unijos įsteigimo, t. y. 1907 m., ligi dabai nėra buvę ne tik nė vieno streiko, bet ir jokio rimtesnio ginčo su darbininkais. Šis reikalas gali būti lengvai išaiškintas tuo, kad čia eilinio darbininko atlyginimas yra augščiausias Londone. To dėl darbininkų veržimasis į šią įmonę yra labai didelis. Tačiau pora lietuvių vis dėlto yra tų laimingųjų skaičiuje. Čia darbininkams yra labai geros darbo sąlygos. Darbininkai išdirbė tam tikrą metų skaičių, gauna atitinkamas dovanas, k. t. žiedus, laikrodžius, pailgintas atostogas net iki 4 savaitių ir kt. Tris metus išdirbė darbininkai gali gauti iš pačios įmonės (ne iš kredito unijai) paskolą pirmam namui (rodos, ir auto mašinai) pirkti ligi 500 dolerių be jokių palūkanų ir gali išsimokėti po keik tik nori. Be to, kas dieni visi darbininkai dovanai gauna nustatytą normą alaus. Dar viena svarbi ypatybė. Labatt firma skiria dideles sumas labdarybei. Keitėsi įmonės pajėgumas, bet jos principai liko tie patys — ji jų niekad neišsižadėjo. Pagrindinis jų: „Rūpinkis savimi, bet nepamiršk ir kitų!“ Šiam principui pamatus į padėjo 1859 m., paaugodama vargšams — beturčiams tais depresijos metais 1000 svarų mil. Dabar ji ne tik kasmet Kalėdoms dovanai siunčia didelius alaus kiekius kariuomenei, ypač esančiai užjūryje, bet ir stambiais sumomis remia įvairias labdarybės organizacijas, ligonines, švietimo ir kultūros įstaigas, naujųjų ateivių bendrąjį švietimą ir amatų mokymą ir daug kitų institucijų. Nere tai gatvės matome Labatt Ltd. firmos paauskuotas naujas automašinas tokių organizacijų loterijoms. Patys firmų pareigūnai užsiminė, ka dėka šitų žmoniškumo, artimo meilės principų, ši įmonė išaugo ir praturtėjo. Žmonės šiuos kilnius jos siekimus suprato, įvertino ir iš to padarė atitinkamas išvadas. Pasitikėdama tais principi

Cannon Rexall Drugs

Kampas Cannon ir James Street

Siunčia vaistus

Lietuvon, Rusijon bei Lenkijon.

Turi padėkos laiškus iš Sibiro. Vaistinę veda labai patyręs provizorius latvis, turintis virš 20 metų patyrį. Išpildo rusiškų ir Europos daktarų receptus.

Sąžiningas patarnavimas.

Lietuviams teikia privilegijų. Kalba daugeliu Europos kalbų, tame skaičiuje ir slavų kalbas moka.

Lietuviai maloniai kviečiami!

Sav. G. Eikerts

The Royal Connaught Hotel

Gen. Manager'io telefonas JACKSON 7-5071

HAMILTON, Ontario.

TAI JŲSŲ

SUEIGŲ,

BANKETŲ IR KITŲ

SUBUVIMŲ BŪSTINĖ

Vestuves PARUOŠIAME PAGAL VISUS JŲSŲ PAGEIDAVIMUS.

Geriausio linkėjimai lietuviams!

pais ši bendrovė su didelėmis viltimis, tvirtu žingsniu žengia į ateitį.

PAJIEŠKOJIMAI

John Labatt Ltd. nuo pat lietuvių čia ususiorganizavimo reikė ir tebereikšia jiems didelės simpatijas. Šalpos komisija Londone kreipėsi ne į vieną turtingą bendrovę ar multimilijonierių, bet stambesnės aukos su silaukė tik iš John Labatt Ltd.

D. E. F.

— Jieškomi: Bugailiškis Kazys, kilęs nuo Simonų, iš Daukų kaimo ir Jasaitis Bronius, kilęs iš Anykščių vienkio, Anykščių val. Jie patys arba juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti adresu: Jonas Baršauskas, 6330 — 11th Ave, Rosemount, Montreal 36, P. Q., Canada.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ IR KITUS UŽIMTUS KRASTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME
MAISTO TEKSTILĖS ir VAISTŲ
bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir kitų informacijų

pas Montrealio atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŲS GALITE PILNAI pasitikėti

Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia
dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. WEST. Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietu.

A. M. DIKINIS

Gyvybės Draudimo Atstovas

The Royal Guardians
Mutual Life Assurance Company
2055 Peel St., Montreal, P. Q.

Gyvybės draud. — Paveldėjimai. — Pensijos.
Įstaigoje: VI 9-5759; Namie: RA 8-9364

LIODESIO VALANDOJE

KREIPKITES PAS

Laidotuvių P. Ektorijų

C. Halpin Fur Reg'd.

KOPLYCIA VERDUN

4500 VERDUN Ave.,

MONTREAL HAMILTON TORONTO

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS MONTREALYJE

Ši seštadienį, birželio 14 dieną, 3 valandą po pietų, baisijai birželį minėsime drauge su ne laimės draugais estais ir latviais. Minėjimo rengimo vado vybė šiemet yra estų bendruomenės. Minėjimas įvyks Dominion skvere, prie paminklo ne žinomam kariui, kur vyksta ir kasmet. Minėjimo saleje nebus bus tikslai prie paminklo sodelyje.

Minint baisijai birželį, buspa dėti vainikai, trumpos kalbos ir po jų bus giedami Pabaitio tau tu himnai ir himnai Kanados ir Did. Britanijos. Visi tautiečiai kviečiami atsilankyti skaitliniai, solidariai ir visi dalyvauti himnų giedojime. Moterys prašomos atvykti tautiniais drabužiais, jei jos turi. Visi jauskime pareigą ir minėjimą atvykti ir padarykime jį įspūdingu.

Seimelio Prezidiumas.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS

būrelių Montrealyje vedėjai ma loniai prašomi šį sekmadienį, birželio 15 d., 9 val. 30 min. su sirinkti į Aušros Vartų salę sv arbiams reikalui, bet trumpam.

● P. Eidukevičienė, atvykusi iš New Yorko, vieši pas pp. Vyšniauskus. Drauge su ja yra atvykę p. Ciekavičienė su sū num.

● Balsytė Birutė susižiedavo su angliu.

DR. J. MALISKA

praneša, kad (ryšyje su išvyki mu į Tarptautinį Dantų Gyd ytojų Suvažiavimą)

jo kabinetas bus uždarytas nuo birželio 10 iki 23 d. imtinai.

DR. J. SEMOGAS

Office 5441 Bannantyne (kamp. Woodland) Verdun. Tel. PO 7-3175.

Priėmimo valandos:

pirmadienį ir ketvirtadienį

7 — 9 p. m.

antradienį ir penktadienį

2 — 4 p. m.

trečiadienį 2-4 ir 7-9 p. m.

šeštadienį 11—1 p. m.

arba pagal susitarimą.

Namų tel. PO 6-9964

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALISKA

Pacientai priimami iš

anksto susitarus

9 a. m. — 10 p. m.

išsky. antradienį: iki 6 v. p. m.

5441 Bannantyne,

(kampas Woodland)

Tel.: PO 8-4547

NOSIES, GERKLES IR

AUSŲ SPECIALISTAS

IR CHIRURGAS

Dr. R. CHARLAND

78 St. Joseph Blvd. W.

Tel. PL 9958

Dr. E. Andrukaitis

956 SHERBROOKE E.

Tel.: LA 2-7236

Raštinė vakoais:

2104 Mount Royal St. E.

LA 1-7926 — 8873

René TALBOT

Advokatas

Suite 306, Aldred Bldg.

507 Place D'Armes

VI 9-8045

ANDRE

Ch

Grad

68

DIDELĖ JONINIŲ GEGUŽINĖ

Birželio 22 dieną, 2 valandą po pietų, gražiame pušyne įvyksta didelė Joninių gegužinė.

Programoje:

1) Šokių muzika ir šokiai,

2) Specialus visų Jonių ir Jo

nių pagerbimas,

3) Legenda apie papartio žie

dą,

4) Dainos prie laužo ir

5) Įvairios staigmenos.

Visi atsilankiusieji praleis

laiką gražios apylinkės sveika

me ore ir gražios gamtos sąly

gose.

Ši gegužinė bus graži vieno

pavasario prisiminimas.

Važiuoti: nuo Lajeunesse tilto

link St. Laine. Privažiavus La

Plaine, sukti Mascouche keliu

ir sekti rodykles, už maždaug

mylios ir bus pp. Girinių ūkis.

Važiujant nuo Pie IX tilto,

ligi Mascouche ir sukti į La

Plaine ir sekti rodykles.

● Gudas Jonas pabaigė George

-William College pirmuoju ir

gavo bakalauro laipsnį matema

tikos specialybe (B. A.). J. G.

tes augstuosius mokslus J

AV, kur netrukus persikelia su

šeima gyventi.

● PUIKI PRIŠVESTUVINĖ

STAIGMENA

šeštadienį buvo suruošta Ertai

Sulmistratėi ir Jonui Martinai

čiui, kuri vestuvės įvyks birž

lio 21 d. Subuvime dalyvavo

apie 100 asmenų. Šaunių vaišių

metu sveikinimus, vakarą ved

nt Jonui Gudui, pareiškė Jonas

Sulmistras, p. Požėra, Pr. Šime

iaitis ir J. Kardelis, besituokian

čius įvertinęs kaip visuomeniš

kus tautiečius, gerus lietuvius

ir NL talkininkus, ypač p. Er

tą, kuri beveik nepraleidžia nė

vieno NL numerio ekspedijavi

mo. Ertai Sulmistratėi ir Jonui

Martinaičiui sugiedota „Ilgiau

sių metų“ ir įteiktos gražios ir

vertingos dovanos. Jaunave

džių pagerbimo iniciatoriais ir

organizatoriais buvo pp. Lei

pūs, Paunksniai ir kiti gausūs

tautiečiai, kurie gražiai vertina

besituokiančius. Gražus subu

mas užtruko iki vidurnakčio ir

buvo linksmas. Abiejų vardu

padėkos žodį tarė Ertai Sulmist

raitė, labai gražiai ir nuošir

džiai pakalbėjusi, kaip jie buvo

„apgaudinėjami“, kai visa „pa

slytis“ jau iš anksto bususi ži

nomata...

ADVOKATAS

STASYS DAUKSA, LL. D.

Suite 25—26

152 Notre Dame St. E.

UN 6-8969

Res. 5657—12 Ave., Rsm.

RA 2-5229

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER,

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

Montreal. UN 6-7026

Res.: 40 Lafleur,

LaSalle, tel. HU 9-1653

RA 2-5229

NOTARAS

MILTON W. WINSTON,

B. A., B. C. L.

Suite 504 ir 505

4 Notre Dame St. E.

Montreal. UN 6-6556

I. G. ELECTRIC R'd.

Elektros kontraktorius

IGNAS GURČINAS

3260 Curatteau

Montreal. Tel. CL 5-5515

ijos: išanksto susitarus.

Sc., D.Sc., A.C.C.F.

specialistas

ody and Foot Surgery

65 Montreal.

MOKSLO METŲ UŽBAIGA HAMILTONE

Hamiltono lietuvių Vysk. M. Valančiaus vardo šest. prad. mokykloje šių mokslo metų užbaigimas vyksta šia tvarka: birželio 7 d. baigtos pamokos. Iškilmingas užbaigos aktas įvyks birželio 14 d., šeštadienį, „Aušros Vartų“ parapijos salėje sekančiai:

1. 9,30 val., parapijos bažnyčioje, iškilmingos pamokos, kuriose visi mokiniai dalyvauja organizuotai,

3. Po pamaldų, 11 val. salėje įvyks užbaigos aktas, mokslo pažangumo įvertinimui pažymėjimų, užsipelniusiems dovanų išdalinimas ir t. t.

3. Po visų apeigų bus vaikučiams ir svečiams vaišės, kurias ruošia tėvų komitetas.

Maloniai kviečiame visus

mokinių koncertas, įvykęs birželio 8 d. AV salėje, buvo pradedamas trumpu Studijos vedėjos žodžiu. Pirmiausia ji pristatė du naujus mokinius — M. Juodkojytę ir E. Knystautą, po to paaiškino lietuviškosios muzikos ir ypač liaudies dainų svarbą ir reikšmę ne tik tiktai meniškai, bet ir kitais atžvilgiais, ypač kaip padedanti suprasti lietuvių būdą ir jo dvasią, pasižėskiančią dideliu humanišku

E. KARDELIENĖS MUZIKOS STUDIJOS

mu ir gamtos meile. Sekęs po to koncertas užtruko apie 3 valandas. Jo metu pasirodė 19 mokinių su koncerto įžanga ir 22 numeriais. Po koncerto mokytoja ir mokiniai buvo apdovanoti gėlėmis ir kitomis dovanomis. Seimelio pirmininkas J. Malaiška ir Tėvų vardu J. Bulota su p. Baitėskiene sveikino mokytoją ir jaunus muzikus ir linkėjo ši gražų ir svarbų darbą tęsti ir toliau. Koncertui pasibaigus, Studija buvo nufotografuota, o mokytoja dėkojo visiems už skaitlingą atsilankymą, sveikinu siems ir AV klebonui už salę.

● Pasiutimo ligos atsitikimų esą konstatuota mieste, todėl patariama su gyvuliais, ypač šunimis, būti atsargiems.

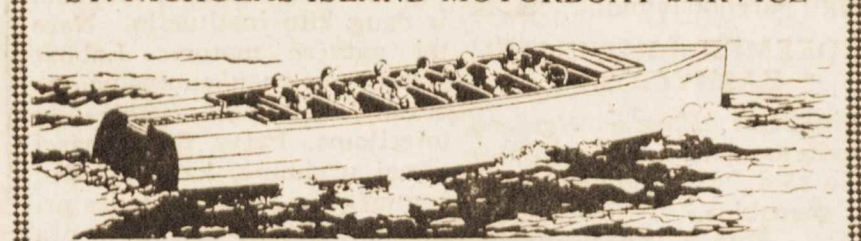
PARDUODAMI

valgomojo, salono ir miega

mojo kambarių baldai.

Teirautis tel. PO 7-8451.

ST. NICHOLAS ISLAND MOTORBOAT SERVICE

MOTORLAIVIŲ Į ST. NICHOLAS SALĄ,

Į PABLUDIMĮ IR GEGUŽINIŲ AIKSTES

Valty išplaukia visą dieną šeštadieniais ir sekmadieniais iš tos pat vietos, kur buvo MALO MOTOR-BOAT SERVICE, tai yra nuo valstybinio pylimo

Lashine, prie 32 Ave.

JEI NORITE PARDUOTI ar PIRKTI:

Gyvenamus namus, apartamentus,

Žemę, statybai, investavimui,

Užsakyti pastatyti namus.

Reikalinga namams paskola.

Draudimas (visų rūšių)

KREIPKITĖS:

DISTRICT ESTATE BROKERS —

ADAMONIS ir BUDRIŪNAS

Pirmoji Montrealy Lietuvių Real Estate Įstaiga

Nariai Montreal Real Estate Board

177 Sherbrooke St. W. PL 8501

Mūsų tikslas — Jums Padėti: 5-ji metai.

Apyvarta 1957 m. siekia \$ 1.000.000,00

D. N. Baltrukonis CR 6-5075 V. Liesunaitis PO 7-6719

F. Yasutis LA 2-7879 J. Skučas RA 2-6152

A. Markevičius OR 1-8951 E. Yaffe — Sekretorė.

TAUPLYK, SKOLINKIS kredito kooperatyve

„LITAS“

Santaupos pilnai apdraustos. Augštos palūkanos.

Paskolos duodamos betkokiam geram tikslui.

Ved. D. Jurkus, PO 7-4280. Pirm. A. Norkeliūnas. RA 7-3120

Veikia sekmadienį. 11-1 val. A.V. par. salėje, Banko kambary.

TORONTE ĮKURTA NAUJA LIETUVIŲ PREKYBOS BENDROVĖ

Bendrovė vardu LITON of Canada Ltd. praėjus savaitę atidare savo patalpas prie 2223 A. Dundas St. W. Toronto 3. Naujos bendrovės tikslas yra gaben

ti prekes iš Europos kraštų, kaip Angliją, Vokietiją, Austriją ir kt. Pirmon eilėn bus par

gabenti žinomų fabrių iš Vokietijos muzikos kabinetai, rentgeno aparatai, radio, tape re

rekorderiai ir kt. Bendrovės pirmieji steigėjai yra: Kęstutis Grigaitis, inž. J. Ksivickas, J. Matulionis, dr. A. Pacevičius, inž. Jurgis Preiksaitis, J. Sen

kus, inž. St. Šalkauskas ir kt.

● Bendrovė tvarkosi serų-akci

jų pagrindais. Pagrindinis kapi

talas yra 50.000 dol.

Kiek teko gauti žinių iš pir

mųjų steigėjų, tai ši bendrovė

neturi meko bendro su buvusio

mis ar esamomis kitomis tos rū

šies bendrovėmis. Bendrovė vei

kia kaip urmo prekyba. Tele

fonas bendrovės: LE 1-4881.

MALONĖS LIUTERONIŲ

bažnyčioje, 1424 Davenport

Rd, sekmadienį, birželio 15 d.

9 val. 45 min. lietuvių pamal

dos.

Kun. L. Kostizenas

AUGSTESNIŲJŲ KURSŲ UŽBAIGIMAS

šiais mokslo metais įvyko šešta

dienį AV salėje. Dir. dr. H. Na

gys pakvietė garbės prezidium

man Kursų globėją Tėvą J. Bo

revičių, Seimelio Prezid. pirm.

J. Malaišką, KF Igal. p. Rimke

vičieng, Mokinių Tėvų k-to pir

mininkę p. Navikienę, Lito

dir. D. Jurkų, Kursų mokyto

jus B. Lukoševičienę, I. Luko

ševičienę, V. Zubą, V. Kerbelį

ir J. Kardelį. Išleistuvių proga

dr. Nagys pasakė kalbą, kurio

je įvertino kursų darbą, tikslus

ir reikšmę. Abiturientams, ku

rių šiemet kursai išleido 14, lin

kejo būti sąmoningais lietuvių

bės ramsčiais ir puoselėtojais.

Ta proga pasisakius dar ir Kur